

2954

264

7-28

7-28

ՊԵՏԱԲԵՐԵՂ

ԿԱՐ

ԵՐԳԵՑՈՂՈՒԹԻՒՆՔ ՍՈՒՐԲ ՊԱՏԱՐԱԳԻ

ՀԱՒԱՔԵԱԼ 'Ի ԺԱՄԱԳՐՈՅ ԵՒ 'Ի ՄԱՏԵ-
ՆԻՑ ՍՐԻՈՅ ՀԱՐՑ ԸՍՏ ԱՒԱՆԴՈՒԹԵԱՆ
ԱՌԱՔԵԼԱԿԱՆ ԵԿԵԼԵՑԻՈՅՆ

ՆԻՑ ՀԱՏԱՍՏԱՆԵԱՅՑ
ԿՐԲՐՑ

1880

'Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ԱՄԵՆԱՓՐԵՉԵԱՆ ՍՈՒՐԲ
ՎԱՆԱՑՆ

1883

070

Ի ՀԱՅՐԱՊԵՏՈՒԹԵԱՆ

Տ. Տ. ԳԻՆՈՐԳԻՆՅ ԳԻ ՀԱՆԳՈՒՑԵԱԼ

ՄՐԱԶՆԱԳՈՅՆ ԿԱԹՈՒՂԻԿՈՍԻ ԱՄԵՆԱՅՆ

ՀԱՅՈՑ

ՀՐԱՄԱՆԱԻ

Բ. ՄՐԱԶԱՆ Տ. ԳԻՐԻԳՈՐԻՍ

ԱՐՔԵՊԻՍԿՈՊՈՍ ԲԱՐԵՆԱՄ ԱՌԱԶՆՈՐ

ԴԻ ԱՄԵՆԱՓՐԿՉԵԱՆ ՄՐՈՑ ՎԱՆԱՑ

93926-42

2072-2002

Երգեցողութիւնք սրբոյ պատարագի զոր վասն զիւրակիր լինելոյ մեծաց և փոքունց Պարոն Պօղոս Վիճենեան Կոստանդնուպօլսեցին յիւր Արծիւ անուն Տպարանի տըպհալ էր յամին 1848 ՚ի Կալկաթա. արդարև մեծ զիւրութիւն և օգուտ ընծայեաց մանկանց սուրբ Եկեղեցւոյ: Եւ որ այժմ ըսպառեալ գոլով և գրեթէ անգտանելի՝ Հոգաբարձութիւն Տպարանի Ամենափրկչեան Ս. Վանացո չրամանաւ և հաւանութեամբ Նորին Բ. Սրբազնութեան Տ. Գրիգորիս Արքեպիսկոպոս Հայրախնամ Առաջնորդի մերոյ հարկ անհրաժեշտ համարեցաւ տպագրել. և ահա օգնականութեամբն Աստուծոյ յաւարտ հանեալ զգործն փոքրիկ, իմեծառայութիւն առնէ ՚ի փառս Աստուծոյ և ՚ի պայծառութիւն ուխտի մանկանց եկեղեցւոյն:

ՊԼՏԵՐ ԵՂ

ԱՒԱՆԴՈՒԹԻՒՆ ԸՍՏ ՀԱՅԱՍՏԱՆԵԱՑ

ԵԿԵՑԻՈՅՆ

ԱՂԹՔ

ՏԵՐՈՒՆԱԿԱՆ

(Օր ֆեալ Տէր մեր (Յ)ՍՈՒԾՎՐԻՍՏՈՍ ԱՄԷՆ.

ԱՅՈՐ մեր որ յերկինս ես. տուր ե.
ղիցի անուն քո: Եկեսցէ արքայու-
թիւն քո. եղիցին կամք քո որպէս յեր-
կինս և յերկրի: Օհաց մեր հանապազորդ
տուր մեզ այսօր: Եւ թող մեզ զպարտիս
մեր, որպէս և մեք թողումք մերոց պար-
տապանաց: Եւ մի տանիր զմեզ 'ի փոր-

ձուլիւն, այլ փրկեա՛ զմեզ 'ի չարէ: Օ՛ր
քո է արքայութիւն և զօրութիւն և փառք
յաւիտեանս. Ամէն,

ԾԱՆԹԱՆՔ

ԶՍաղմոսերգութիւնս և զաղաչանս ըն-
կալցի մարդասէրն Աստուած, 'ի հաճոյս
բարերար կամաց իւրոց. մեր մեղացն և
քաղովմ' յանցանացն թողութիւն շնորհես-
ցէ. 'ի չարեաց փրկեսցէ. 'ի մեղաց պահես-
ցէ. և 'ի նմա փառք յաւիտեանս. Ամէն:

ՇԱՐԱԿԱՆ ՀԱՆԴԵՐՁԻ

ՅՈՐԺԱԾ

ԶԳԵՆՈՒ ՊԱՏԱՐԱԳԻՉՆ

Դ. Խորհուրդ խորին անհաս անըսկիղբն.
որ զարդարեցեր զվերին պետութիւնդ. 'ի
յառազաստ անմատոյց լուսոյն. գերապանծ
փառօք զգասրս հրեղինաց: Ընճռահարաշ
զօրութեամբ ստեղծեր զԱդամ պատկեր տի-
րական. և՛ նազելի փառօք զգեստաւորե-
ցեր. 'ի դրախտն ադենի տեղի բերկրանաց:

Շարչարանօք քո սուրբ միաճնին. նորոգե-
ցան արարածք ամենայն. և՛ վերջստին մարդն
անմահացաւ. զարդարեալ 'ի զգեստ անկո-
ղայտելի: Ընճրեւածին բաժակ հրահո-
սան. որ հեղեր յառաքեալսն 'ի սուրբ վեր-
նատանն. հեղ և 'ի մեզ Հոգիդ սուրբ Աստ-
ուած. ընդ պատմութեանի զքո զիմաս-
տութիւն: Տան քում վայելէ սրբութիւն.
որ զգեցար ըզվայելութիւն. սըրբութիւն
փառաց ընդ մէջ քո ածեալ. պատեա ըզ-
մէջս մեր ճշմարտութեամբ: Եր զարար-
չագործ բազուկըս քո. տարածեցեր ընդ-
դէմ աստեղաց. հաստատեա զբազուկս մեր
կարողութեամբ. համբարձմամբ ձեռաց առ
քեզ միջնորդիլ: Ի իւսմամբ թագ 'ի գլուխ.
պատեսցեն ըզմիտս և ըզգայարանս. խաչա-
նիչ հւրարամբ ըստ Ահարովի. ծաղկեալ
յոսկեթիւ 'ի զարդ խորանի: Եւսից բոլո-
րից. տիրապէս Աստուած պետական. նա-
փորտապատ սիրով զմեզ զգեստաւորեցեր.
քում սուրբ խորհրդոյդ լինիլ սպասուոր:
Թագաւոր երկնաւոր. զնկեղեցի քո ան-
շարժ պահեա. և՛ զերկրորպագուս անուա-
նըդ քում պահեա 'ի խաղաղութեան:

Ք. Եւսցից սրբութեամբ զձեռս իմ, և
շուրջ եղէց զսեղանով քով Տէր:

Ս. Եւստ արա ինձ Տէր՝ զի ես յամբը-

Թուլեան իմուժ գնացի . 'ի Տէր յուսացայ՝
զի մի եղէց հիւանդ :

Փորձեա՛ն զիս Տէր և քննեա՛ն զիս , փոր-
ձեա՛ն զերիկամունս իմ և զսիրտ իմ :

Ողորմութիւն քո Տէր առաջի աչաց իւ-
մոց , և հաճոյ եղէց ճշմարտութեան քում :

Ո՛չ նստայց ես յաթռոս նանրաց , և ընդ
անօրէնս ես ո՛չ մտից :

Լտեցի ես զԺողովս չարաց , և ընդ ամ-
բարիչտս ես ո՛չ նստայց :

Լուացից սրբութեամբ զձեռս իմ , և
շուրջ եղէց զսեղանով քով Տէր :

Լսել ինձ զձայն օրհնութեան քո , և
պատմել զամենայն սքանչելիս քո :

Տէր սիրեցի զվայելութիւն տան քո , և
զտեղի յարկի փառաց քոց :

Ս'ի կորուսաներ ընդ ամբարիչտս զանձն
իմ , և մի ընդ արս արիւնահեղս զկեանս իմ :

Որոց ձեռք իւրեանց յանօրէնութեան են ,
և աջ նոցա լի է կաշառօք :

Լսս յամբժութեան իմուժ գնացի , փրկ-
կեա՛ն զիս Տէր և ողորմեա՛ն ինձ :

Ոտն իմ կացցէ յուղղութեան ,

Յիւրիւրեցիս մեծս օրհնեցից զքեզ :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ :

Լ'յօժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից .

Ամէն :

Ք . Լը վասն սրբուհւոյ Աստուածածնին՝

Ս . Սուրբ զԱստուածածինն և զամենայն
օուրբս բարեխօս արասցուք առ Հայր 'ի-
յերկինս , զի կամեցեալ ողորմեսցի և գթա-
ցեալ կեցուցէ զարարածս իւր : Լ'մենա-
կալ Տէր Աստուած մեր . կեցի և ողորմեա՛ն :

Ք . Լ'նկալ Տէր զաղաչանս մեր բարե՛ :

Լս- աղօ ասէ : Խոստովանիմ առաջի Աս-
տուծոյ , և սրբուհւոյ Աստուածածնին , և
առաջի ամենայն սրբոց , և առաջի ձեր
հարք և եղբարք , զամենայն մեղս զոր գոր-
ծեալ եմ : Բանզի մեղայ խորհրդով , բա-
նիւ , և գործով , և ամենայն մեղօք զոր
գործեն մարդիկ : Ս'եղայ , մեղայ : Լ'ղա-
չեմ զձեզ խնդրեցէ՛ք վասն իմ յԱստուծոյ
զԹողութիւն :

Ե- Երջանայ Բողոքոյն ասէ : Ողորմեսցի՛ քեզ
Աստուած հօրն՝ և Թողութիւն շնորհեսցէ՛
ամենայն յանցանաց քոց , անցելոյն և այժ-
մուս և յառաջակայէն փրկեսցէ՛ . և հաս-
տատեսցէ՛ յամենայն գործս բարիս . և հան-
գուսցէ՛ զքեզ 'ի հանդերձեալ կեանսն . Ամէն :

Ե- Իսկ ասէ : Լ'զատեսցէ՛ և զձեզ մար-
դասէրն Աստուած , և Թողցէ՛ զամենայն յան-
ցանս ձեր . տացէ՛ ժամանակ ապաշխարելոյ
և գործելոյ զբարիս . ուղղեսցէ՛ և զառա-
ջիկայ կեանս ձեր շնորհօք սուրբ Հոգւոյն ,

հզօրն և ողորմածն . և նմա փառք յաւիտեանս . Ամէն :

Դ . Յիշխօջիւր և զմեզ առաջի անմահ Գառին Աստուծոյ :

Ք . Յիշեալ լիջիք առաջի անմահ Գառին Աստուծոյ :

Դ . Լղաղակեցէք առ Տէր ամենայն երկիր ծառայեցէք Տեառն ուրախութեամբ :

Ստէք առաջի նորա ցնծութեամբ . ծառերիւք զի նա է Տէր Աստուած մեր :

Եւ արար զմեզ , և ոչ մեք էաք . մեք ժողովուրդք և խաչն արօտի նորա :

Ստէք ընդ դրունս նորա խոստովանութեամբ , և օրհնութեամբ 'ի յարկս նորա :

Խոստովան եղերուք Տեառն , և օրհնեցէք զանուն նորա :

Բնօրն է Տէր , յաւիտեան է ողորմութիւն նորա . յազգէ մինչև յազգէ չջմարտութիւն նորա :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ :

Լ'յԺԺ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտիս :

Ս . Սուրբ Եկեղեցիաւս աղաչեսցուք զՏէր՝ զի սուլաւ փրկեսցէ զմեզ 'ի մեղաց . և կեցուցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ , Լ'մեհակալ Տէր Աստուած մեր . կեցո՛ւ և ողորմեա՛ :

Ք . Ի մէջ տաճարիս և առաջի Աստուած .

ընկալ և պայծառացեալ սուրբ նշանացս և :

Ստից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ Աստուած որ ուրախ առնէ զմանկութիւն իմ :

Ս . Դատ արա ինձ Աստուած , և իրաւարա ինձ 'ի դատաստանի իմում :

Յազգէ որ ոչ է սուրբ , 'ի մարդոյ մեղաւորէ նենգաւորէ փրկեա՛ զիս :

Դու Աստուած հզօրիչ իմ ես՝ ընդէր մոռացար զիս , ընդէր տրտում զնամ ես 'ի նեղել թշնամւոյ իմոյ :

Լռաքեա՛ Տէր զլոյս քո և զճշմարտութիւն քո , զի առաջնորդեսցեն ինձ և հանցեն զիս 'ի լեառն սուրբ և 'ի յարկս քո :

Ստից առաջի սեղանոյ Աստուծոյ առ Աստուած , որ ուրախ առնէ զմանկութիւն իմ :

Խոստովան եղէց քեզ օրհնութեամբ Աստուած Աստուած իմ :

Լրդ՝ ընդէր տրտում ես անձն իմ , կամ ընդէր խռովես զիս . յուսա՛ առ Աստուած , խոստովանեա՛ նմա . փրկիչ երեսաց իմոց Աստուած է :

Փառք Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ :

Ս . Լ'յԺԺ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտիս . Ամէն : Օրհնեսցուք զամենակալն Աստուած զՀայր Տեառն մերոյ ՅԻՍՈՒՍԻ ԲՐԻՍՏՈՍԻ որ արժանի արար զմեզ կալ 'ի տեղւոջ փառաբանութեան և երգել զերգս

Հոգևորս : Լ'մենակալ Տէր Աստուած մեր .
կեցի և ողորմեա :

Ք . Ի յարկի սրբութեան՝ և 'ի տեղոջ
փառաբանութեան" :

Եւ ապա չգէն զժրագոյրն , և Դպիրսն եղանակէն
Մեղեդիտի՝ ըստ պարզաբանութեան ,

Մեղեդիտի ԵՒ ՏԱՂՔ

ԸՍՏ ՊԱՏՇԱՅԻ ԱՒՈՒՐ

ԱՒԵՏԵԱՑ

Բարբառն անտեսաց ձայնիւ . իրէն .
Գաբրիէլ գոչէր Սրբութեան : Լ'ն քեզ ա-
ռաքիմ մաքուր . իրէն : պատրաստեալ
տեղի Տէրունւոյն :

ԵՆՆԻԵԱՆ

Նոր ծաղիկ այսօր բլղխէ յարմատոյն

Յեսսեայ : Եւ որդի Դաւթի ծնանի զՈր-
դին Աստուծոյ :

ՏԵԱՌՆ ԸՆԴ ԱՌԱՋԻ

ՎՐԻՍՏՈՍ փառաց Թագաւորն . այսօր
եկեալ յընծայումն : Կատարելով նա զօ-
րէնս . քառասնօրեայ գալըստեամբն :

ԵԱՂԱՍՋԱՐԴԻ

Լ'ստ եբրայեցւոց մանկունքն . զերգ ըզ-
բորովէիցն առեալ . Հեթանոսական դասուց .
տօնակից վեհիցն եղեալ :

ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

Եւ ձայն զառիւծուն ասեմ . որ գոչէր
'ի քառաթեւին : Ի քառաթեւին գոչէր . իրէն
ձայն առնէր 'ի սանդարամետան . իրէն :

ՆՈՐ ԵՒԻՐԱԿԵՒ

Լ'յսօր նոր արեւ հարեալ 'ի նորահրաշ
արեգակնէ . իրէն : Լ'յսօր նոր շուշան
ծաղկեալ . 'ի նորատունկ բուրաստանէն :

ՀԱՄԻԱՐՁԺԱՆ

Լ'յսօր անդրանիկ Հօր միածին Որդին .
յերկինս սըլանայ Ադամային կերպիւ : Նը-
ւագ ներքողից եղանակեն այսօր . հոյլք հո-
գեղինաց երկնաւորացն խըմբից :

ՀՈԳԻՈՅ ԳԱԼՍՏԵԱՆ

Նըւագեմք Հոգւոյն Նըւագս վայելուչս :
Սայելուչս բանիւ զարարչիւթիւնն նախ
ասեմք :

ՊԱՅԾԱ ՌԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ

Գոհար վարդըն վառ առեալ . հրէնէ :
'ի վեհից վարսիցն արփենից . հրէնէ : Ի-
վեր 'ի վերայ վարսիցն : պըղպըջէր ծաղիկ
ծովային . հրէնէ :

ՎԵՐԱՓՈԽՄԱՆ

Լ'յսօր Գաբրիէլ հրեշտակապետն եկեալ .
բերեալ զբրաբինն պըսակ յաղթող կուսին :
Լ'յսօր կոչելով առ բոլորիցըն Տէրն . զտա-
ճար բարձրելոյն և զբնակարան Հոգւոյն :

ԽԱԶԻ

Խաչն 'ի նախնուն . երևեցաւ ծաղկեալ
'ի դրախտն Աստուածատունկ . մըխիթարիչ
եղեալ Սիթաւ նախագուշակ Հօրն Ադամայ .
մեք 'ի յայն փայտն եմք յուսացեալ . զոր
Տէր ՅԻՍՈՒՍ բեւեռեցաւ և խոնարհեալ
երկըրպագեմք Աստուած . ընկալ սուրբ
նշանիս :

ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏԱՑ

Պառլեստ բերկրանաց . քաղցրաձայնեալ
երգեմք ձեզ հրեշտակապետք . և հրշտա-
կաց զումարք :

ԱՌԱՔԵԼՈՅ

Լ'րեգակն արդար որ 'ի Հօրէ ծագեալ .
զառաքեալն քո անձառ շնորհօք լըցեալ :
Որհն լուսոյ ցուցեալ Հայաստանեայց ա-
զանց . մեծըն Թադէոս Բարդուղիմեաւ փայ-
լեալ :

ՄԱՐԳԱՐԷԻՑ

Լ'ստուածային խորոցն անձառ . խորհըր

դաժուք սուրբ մարգարէք . բանիւ պատմողք
զապաղայիցն . յառաջագոյն զեղելու թիւն ։

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ

Ի հանդէս տօնի . քո բախացեալ ցըն-
ծամք . հայր և վարդապետ սուրբ հայրա-
պետ Պետրոս ։

ԵՍԵՂԵՑԻՈՅ

Ի կեղեցի կաթուղիկէ 'ի չայաստան . այսօր
զմանկունըս ժողովեալ իւր համաձայն ։

Իոյ յորժամ Իդեոյողոսն լինի Պարտեպէն Գրէթ
տօնի ԶԸՆՏՐԵԱԼՆ և Իդեոյողոսն 'ի Ժողո-
սէիւն լինեալոս 'ի Ժողոսն զնարեկն (Անեկ-
Բ-բեթ-բ Է) և ապա Կարգեալ շէրտեպէն երգեն
ԶՄԵՂԵՑԻՈՅ ։

Ի նորեալ յԱստուծոյ . ով երջանիկ սուրբ
քահանայ . ի լոմանեալ Ահարովնի . և Մով-
սիսի մարգարէին : Ի յնմ որ զգեստուցն էր
յօրինող . զոր Ահարովն միշտ ըզգեցնոյր ։
Յօրինէր ըզպատմութեանն . զոր 'ի չորից կազ-

մեալ նիւթոյ : Ի կարմրոյ 'ի կապուտոյ 'ի
բիհղոյ 'ի ծիրանոյ : Թիւն զթելն յօրի-
նէր . կարգն առաջին էր կարկէհան : Ի
օծումն դրապանին . շուրջմակի բոլորա-
շէն : Իւ յնթացս զարշապարին . հընչէր
երկիր ցընծայր խորանն : Իւ 'ի նոյն նը-
մանութեան . ՎՐԻՍՏՈՍ ըզմեր Տէրս յօրի-
նէ ։

Յորժամ մըտցես 'ի սուրբ խորանն . անդ
յիշեսցես զմեր նընջեցեալսն : Յորժամ
առնես ըզպատարագս . յիշեալ և զիս ըզ-
բաղմամբ : Սի և մեզ ողորմեսցի . 'ի-
միւսանգամ իւր գալըստեանն : Զօրն փառք
Որէւոյն պատիւ . և սուրբ Հոգւոյն այժմ
յաւիտեան : Յաւիտեանս յաւիտեանից .
ՎՐԻՍՏՈՍ օրհնեալ 'ի համայնից ։

ՇԱՐԱԿԱՆ

ԽՆԿԱՐԱՌԻԹԵԱՆ

Դ . Յայս յարկ նուիրանաց ուխտի Տեա-
ռն տաճարիս . ժողովեալքս աստանօր 'ի-
խորհուրդ պնշտման պաղատանաց առաջ-
կայ սուրբ պատարագիս . խընկօք անուշիւք

խումբ անհատ պարեմք 'ի վերնայարկ սրահ-
հրս խորանիս . հեղղութեամբ ընկալ զա-
ղօթս մեր որպէս բուրումն անուշահոտ
խրնկոց տաշխից և կինամոնաց . և ըզմա-
տուցողըս պահեա սր'բութեամբ միշտ և
հանապազ քեզ սպասաւորել . բարեխօսու-
թեամբ մօր քո և կուսի . ընկալ զանշանա-
բոց պաշտօնէիցս :

|| Բերանդոյն քան զերկինքնս պայծառա-
ցուցեր սուրբ զեկեղեցի արեամբ քո ՎԻՐԻՍ-
ՏՈՍ , և ըստ երկնայնոցն կարգեցեր 'ի սման
զդասս առաքելոց և մարգարէից սուրբ
վարդապետաց . այսօր ժողովեալ դասք քա-
հանայից սանկաւագաց դըպրաց և գղերի-
կոսաց . խունկ մատուցանեմք անաջի քո Տէր
յօրինակ ըստ հընումնն Զաքարիայ . Ըն-
կալ ան 'ի մէնջ ըզխընկանուէր մաղթանս .
որպէս զպատարադն Աբելի զհոյի և զԱբ-
րահամու բարեխօսութեամբ վերին քո զօ-
րացդ . միշտ անշարժ պահեա զաթոռ Հայ-
կազնեայս :

|| Սընդան յոյժ դուստրը լուսոյ մայր սուրբ
կաթուղիկէ մանկամբ քո Սիոնի . զարդա-
րեալ պըճնեա հարսըն պանծալի երկնա-
նըման լուսաճեմ խորան . զի օծեալն Աստ-
ուած էնն 'ի յէն անծախապէս 'ի քեզ
միշտ պատարագի . Հօր 'ի հաշտութիւն

մեզ 'ի քաւութիւն բաշխէ՝ զմարմին և զա-
րիւն իւր սուրբ . վասն իւր կատարման սուրբ
տնօրէնութեան . Հնորհէ զթողութիւն կանգ-
նողի տաճարիս :

Օանապական կոյսըն Մարիամ Աստուա-
ծածին խոստովանի սուրբ եկեղեցի . հաստի
տըուաւ հացն անմահութեան և բաժակ մեզ
ուրախարար . տուք օրհնութիւնս նըմա
հոգւոր երգով :

Ս . () Ի հետեւ Տէր :

Բ . () Ի հետեւ թագաւորութիւնն Հօր և " :

ԺԱՄԱՄՈՒՏԻ

ԸՍՏ ՊԱՏՇԱՃԻ ԱԻՈՒՐ

ՊԱՀՈՑ

ԲԸ . } || Ի Հօրէ առաքեցար փրկիչ՝ և
ԳԸ . } մարմնացար 'ի սրբոյ կուսէն . որ վասն
ԵԸ . } մեր 'ի յերկնից իջեր և լուսաւո-
րեցեր զտիեզերս : Օխաղաղութիւն քո
տուր մեզ Տէր՝ որ խաղաղութեանց ես թա-
գաւոր . զխաղաղութիւն և զօղորմութիւն՝
որ յամենայնի ես կարող մարդասէր :

ԿԸ . Նոր ըստ ամենայն միտս անցանէս :
ՈՒՐ . Սղաղաղութիւն քո Աստուած տուր
մեզ հանապազ՝ զքեզ աղաչեմք :

ԵՒՐ . Միաժին Որդի և Բանդ Աստուած
և անմահ էութիւն , որ յանձն առեր մարմն
նանալ 'ի սրբուհւոյ Աստուածածնէն և 'ի
միշտ կուսէն . անփոփոխելիք մարդ եղեալ
խաչեցար ՎԻՐԻՍՏՈՍ Աստուած մեր . մահ-
ուամբ զմահ կոխեցեր . մինչ 'ի սրբոյ Եր-
րորդութենէն փառաւորակից ընդ Հօր և
որդոյ Հոգւոյն՝ կեցո՞ղմեզ :

ԾՆՆԴԵԱՆ

ԵՒ

ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Ըստ ԳԵՂԵՍՅԵՍ ԵՍԵՅԱՆԻ :

Աստուածածին անհարսնացեալ՝ զԲանն
անսկիզբն յղացար և զԱստուածն անիմանալի
Ծնար . զանպարագրիւն 'ի գիրկս քո բար-
ձեր . նմա անդադար բարի խօսեալ վասն ան-
ձանց մերոց :

Աստուածածին զքեզ խոստովանեալ եր-
կըրպագէ Եկեղեցի ուղղափառաց . քանզի՝

ուր Քերովբէքն բազմաշխայք և աթոռք
հրանիւթք և վեցթեւեան Սերովբէքն հայիլ
ոչ իշխէին , կրեցեր անսերմնապէս զանա-
պականութիւն 'ի յարգանդի քուժորպէս աղա-
խին զՏէր . և Ծնար որպէս զմարդ զԱստ-
ուածն բոլորից զմարմնացեալն առ 'ի քէն
զանճառ զԲանն 'ի փրկութիւն աշխարհի և
կեանք անձանց մերոց :

Աղաչեմք զքեզ սուրբ կոյս Մարիամ Աստ-
ուածածին՝ բարձրելոյն զօրութեամբն
հովանաւորեալ և սուրբ Հոգւոյն եկաւո-
րութեամբն լուսաւորեալ , որ զամենայն
զոյութեանց ստեղծիչն յղացեալ Ծնար ան-
ճառապէս . մարմնացելոյն առ 'ի քէն բարե-
խօսեա կեցուցանել զանձինս մեր :

ՏԵԱՌՆ ԸՆԴ ԱՌԱՋԻ

յԵՐՈՆԻՄԱՅՍՈՐ ՍԻՄԵՈՆԻՆ՝ ՀՈԳԼՈՒՄԸ զայր
'ի տաճարն՝ երեւելով Քերովբէիցն վեհա-
գոյն , զի որոց Թեօքն սաւառնեալ ոչ իշ-
խէին հայիլ 'ի յահել փառացն , սա 'ի գիրկս
իւր բարձեալ համբուրէր համարձակապէս
և գգուէ որպէս զմանուկ . և աղիւրսելով
հայցէր արձակիլ 'ի խաղաղութիւն :

Անկզբնական Իսնդ Աստուած՝ 'ի վեր-
ջին աւուրս յանձն առեր լինիլ մարդ 'ի կու-

2042-2002

սէն . և արարիչդ յաւիտենից՝ փակեցար ընդ
 ժամանակաւ . սուրբ Տէր սրբութեանց և
 անկարօտ մաքրութեանց . եկիր 'ի տաճարն
 քառասնօրեայ , զօրինացն կատարեցեր զար-
 դարութիւն : Օգր բարձեալ Սիմէոնի
 զանպարագրելիդ 'ի գերկս իւր հայցէր , որ
 արձակիչդ ես կապելոց՝ արձակեալ զիս 'ի-
 խաղաղութիւն : Սասնորոյ՝ ընդ ծերունւոյն
 Սիմէոնի վերագոչեմք առ քեզ՝ Տէր , սուրբ՝
 սուրբ՝ սուրբ՝ Տէր զօրութեանց , լի են
 երկինք և երկիր փառօք քովք 'ի փրկու-
 թիւն մեզ ՎՐԻՍՏՈՍ Աստուած փառք քեզ :

ՂԱԶԱՐՈՒ ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԶՂազարու հնջումն՝ որպէս կանխա-
 գէտ յառաջ ասէիր . որ և 'ի բեթանիա յա-
 ռաջէիր՝ զի յարուցես զսիրելին քո , Լ'րդ՝
 և մեք գոչելով ասեմք , օրհնեալ որ դաս
 'ի չարչարանս կամաւ Հօր՝ 'ի փրկութիւն
 անձանց մերոց :

Հորժամ եկեալ կենարարդ 'ի գերեզմանն
 Ղազարու . յորժամ եկեալ կենարարդ 'ի-
 գերեզմանն Ղազարու . աւետաւոր ձայնիւդ
 աղաղակէիր ասելով՝ Ղազարէ արի՛ եկ ար-
 տաքս : Իսկ մեռեալն 'ի գերեզմանէն յա-
 րեաւ . և նոյն ինքնիւ զանմահութեան պար .

գեւոյ ետուր սիրելոյդ , և Աստուածային
 ձայնիւդ 'ի գերեզմանէն կոչեցիր : Սասն-
 որոյ՝ և մանկունք եբրայեցւոց ոստովք
 օրհնէին զանմահ թաղաւորութիւն քո :
 Ընդ նոսին և մեք ասեմք , Ովսաննա՝ օրհ-
 նեալ է զալիւստ քո . օրհնութիւն 'ի բար-
 ձունս , օրհնեալ որ գալոցդ ես անուամք
 Տեառն :

ԾԱՂԱԶԱՐԴԻ

Յնծա՛ երուսաղէմ և զարդարեա՛ զառա-
 գաստ քո Սիոն . քանզի՛ ահա թագաւոր
 քո ՎՐԻՍՏՈՍ նստեալ 'ի յաւանակի նորոյ՝
 հեղութիւն ցուցանելով զայ մտանէ յառա-
 գաստ քո : Եւ մեք աղաղակեմք , Ովսաննա
 օրհնեալ եկեալ 'ի յանուն Տեառն . որ ունի
 զմեծ ողորմութիւն :

ԶԱՏԻ

ՎՐԻՍՏՈՍ յարեալ 'ի մեռելոց . մահ-
 տամբ զմահ կոխեաց . և յարութեամբն
 իւրով մեզ զկեանս պարգեւեաց . նմա փառք
 յաւիտեանս . Ամէն :

ՅԻՆԱՆՑ

Ի՛հաւօր և սքանչելի է խորհուրդ փրօ-
կութեան մերոյ . որ անսկիզբն 'ի Հօրէ ան-
ճառաբար մարմնացաւ 'ի կուսէն . խաչի համ-
բերելով և կամաւոր մահուամբն իւրով
զկենդանութեան մեզ պարգեւեաց շնորհս :

Վրանդի յարեալ 'ի մեռելոց ՎՐԻՍՏՈՍ
Աստուած յաւիտենից՝ արարիչ և յարութիւն
ազգի մարդկան . զոր օրհնեն անդադար
զինուորութիւնք հրեշտակաց և ամենայն
զուարթիւնք երկնից : Ի՛նչ որս գոչելով
ասեմք փառք սոսկալի յարութեան քո Տէր :

ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ

Հիացան վերնական բազմութիւնք տե-
սանելով զքեզ 'ի հրեղէն կառս բազմեալ՝
տարեալ ասէին . հիլ է դա որ դիմեալ գայ
յեղովմայ . և եկեալ մտանէ փառօք 'ի-
փառքս . Տէր փառք քեզ :

Որ յանպատումաթողնոտիս և յանմարմ-
նոցն վերօրհնիս , անհասանելի բանդ Աստ-
ուած 'ի յերկրի երեւցար ճշմարիտ մարդ-
զտնորէնութեանն կատարեալ զխորհուրդ ,
խաչի և մահու համբերիցեր . և զհրաշալի
զյարութիւնդ քո ցուցեր հզօր զօրութեամբ .

այսօր համբարձար փառօք 'ի յերկինս և
զկուսածին մարմնդ քո հրաշափառապէս
լուսազարդեցեր՝ զոր տեսեալ ետայիս՝
նախաձայնեալ ասէր , հիվ է սա որ դիմեալ
գայ յերկրէ : Հիացեալ պետութեանց երկ-
նից գոչէին առ միմեանս , համբարձէք իշ-
խանք զդրունս ձեր 'ի վեր , և մտցէ թա-
գաւոր փառաց : Ի՛րդ՝ որ յամենայնի կարողդ
ես և հզօր , շնորհեա՛ն և մեզ հանդիպիլ
քեզ ամպովք 'ի միւսսնգամ քո գալստեանդ .
որ միայնդ ես մարդասէր :

ՀՈԳԻՈՅ ԳԱԼՍՏԵԱՆ

Ի՛ստուած զքեզ խոստովանիմք զսուրբ
Հոգիդ և երկիրպադանեմք . որ ես պատճառ
կենդանութեան եղելոցս և խաղաղարար աշ-
խարհի . որ զտգիտութիւն աշակերտացն
բազում գիտութեամբ լցեր . և 'ի հրեղէն
լեզուս բաժանեալ անճառելիօք ցուցար նո-
ցա . աղաղակիմք Տէր խնայեա՛ն և կեցի՛ր զմեզ :
ԲԸ . Ի՛սսօր 'ի հրեղէն լեզուս բաժանեալ
հանգիար յառաքեալն՝ լուսաւորելով զնո-
սա . և այժմ աղաչեմք զքեզ սուրբ Հոգիդ
Աստուած , որ ես պատճառ կենդանու-
թեան եղելոց և խաղաղարար աշխարհի .
խնայեա՛ն և կեցի՛ր զմեզ :

ԳԸ . Սամուրոյ և մեք զՀոգիդ սուրբ Աստուած ընդ Հօր և ընդ Որդւոյ միասնական խոստովանիմք . և հայցեմք մեզ 'ի վերնատուողէդ զհոգեւորական խաղաղութիւնդ .
Տէր փառք քեզ :

ՊԱՅԾԱՌԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ

Երեւի Տէրդ այսօր աշակերտացն 'ի թաքորական լերին . և աշակերտացդ զարհուրեալք աղաղակէին ասելով . արասցիւք երիս տաղաւարս՝ մի Տիառնդ , և մի Մովսիսի և մի Եղիայի . Եւրդ՝ և մեք բանաւոր հօտքս երգեմք ընդ քո ճշմարիտ վկայիցդ . առաքեա՛ 'ի մեզ զլոյս քո շնորհացդ 'ի քոյ միւսանդամ զալստեանդ և կեցո՛ :

ԽԱՉԻ

Եւաջի պատուական ամենայաղթ խաչի քոյ անկանիմք երկրպագելով և խնդրեմք զթողութիւն յանցանաց մերոց . քանզի սովաւ բարձեր զդատապարտութիւն ազգի մարդկան : Եւ այժմ վասն սրբոյ Աստուածային քոյ նշանի՝ շնորհեա՛ զերկնային ըզխաղաղութիւնդ ամենայն աշխարհի :

ԷԶՄԻԱԾՆԻ

Տէր մեր և փրկիչ ՅԻՍՈՒՍ ՎԻՐԻՍՏՈՍ , որ աղօթիւք և միջնորդութեամբ բազմաշարշար վկային քոյ և հօրն մերոյ սրբոյն Գրիգորի լուսաւորչին , մեծաւ փառք և բազմութեամբ զօրացդ լուսեղինաց իջեր յերկնից 'ի դաշտն Արարատեան , յայցելութիւն փոքու հօտիդ քոյ ազգիս Հայոց՝ և 'ի ցուցումն յատկականի սիրոյդ և մեծի ողորմութեանդ . և ոսկեուռամբ բաղխեցեր զխորս անդնդոց . և հալածեցեր զգունդս սանդարամետականաց . ուր և լուսաձեյօրինմամբ հրաշակերտեցեր զմայր աթոռն մեր զսուրբ Եջմիածին . և արարեր զնա ըշտեմարան անսպառելի շնորհացդ Աստուածայնոց՝ 'ի լինիլ ծնող՝ դաստիարակ և կատարելագործիչ ամենայն Եկեղեցեացս Հայաստանիսց : Եւրդ՝ պահեա՛ զնա անարատ , հաստատուն և անաղօտ , 'ի պայծառազարդութիւն Եկեղեցեացս մերոց և մանկանցս սոցին՝ մինչև 'ի կատարած աշխարհի . յորոց միշտ փառաւորի ամենասուրբ անուն քոյ յաւիտեանս յաւիտեանից . Ամէն :

ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

Օխաղաղութիւն շնորհեա՛ն Եկեղեցւոյ քու՛մ սրբոյ, ղխաղաղութիւն և զանաթ. Ժուլթիւն՝ ի թշնամեաց պատերազմէ. և հաս. տատեա՛ն ի մի հաւատ զկաթուղիկէ Եկեղե. ցի. զթիզ խոստովանիմք Տէր և Աստուած կեցո՛ղ զմեզ :

ՅՈՒՀԱՆՆՈՒ ՄԿՐՏՉԻՆ

Օյառաջընթացութիւն քո և զպարա. պետութիւն Աստուծոյ լանին խափանիլ կարծելով՝ որ ՚ի ձեռն կնոջն զնախաստեղծն ՚ի դրախտէն արտաքս ընկէց : Եւ և այժմ՝ Հերովդիադա անօրէնութեամբ բորբոքեալ. և բազմելոցն Հերովդիայ՝ զկաքաւս օտից աղջկանն հաճոյացոյց՝ զի զքոյդ հատցէ զգլուխ որ զամենեցուն ձեռնադրեցիր ըզ. գլուխն ՎՐԻՍՅՈՍ : Եւ դու որ յանապա. տէ բարբառոյ ձայն, գոչեա՛ն որում ձեռնա. դրեցիր պարգեւել ղխաղաղութիւն և զմեծ զողորմութիւն :

ՍՏԵՓԱՆՆՈՍԻ

Յնծա՛ն այսօր ցնծա՛ն և զուարճացի՛ր կա.

Թուղիկէ Եկեղեցի՛ սուրբ՝ յիշատակաւ սրբ. քոյն Ստեփաննոսի նախակային ՎՐԻՍՅՈՍԻ վկայեցելոյ Հօր : Որ աղօթիւք բանայր զեր. կինս զոր փակեաց Լիամ. և հրեշտակա. կեր տեսլեամբ տեսանէր զկերպարանն Հօր ՚ի կերպի Աբամայ նստեալ ՚ի յաթոռ փա. ռաց : Որ զբազմութիւն քարանցն որպէս զծաղիկս հաւաքելով՝ բոլորէր պսակս փո. խանակ փշոցն և եղիգանն : Եւ զմարտի. րոսական արիւնն իւր խառնէր ընդ փրկա. կան արեանն ՎՐԻՍՅՈՍԻ հոսեցելոյն ՚ի. կողէն : Որ ամբողջ՝ գերազանցեալ ՚ի փառս առաւել քան զամենայն սուրբս՝ հայցէ և վասն մեր ՚ի վերնատուողէն զպարգեւս կե. նաց անվախճանից և զմեծ զողորմութիւն :

Զորովայնէ ընտրեալ սուրբն Ստեփաննոս, յորովայնէ ընտրեալ սուրբն Ստեփաննոս. վկայ Ջշմարիտ առաքելական քարոզու. թեանցն. որ ՚ի վերայ անօրէն քարաձգա. ղացն աղօթէր առ ՎՐԻՍՅՈՍ Աստուած դա. տելով՝ մի համարիր սոցա զայս մեղս : Եւ զ՝ի ձեռն սորին բարեխօսութեանն շնորհեա՛ն մեզ Տէր զմեծ քո զողորմութիւնդ :

ԼՈՒՍԱԽՈՐԶԻՆ

Յնծայ այսօր ցնծայ և զուարճանայ Ե.

կեղիցի սուրբ՝ տօնելով մեծաւ հանդիսի
զհանրատենչ յիշատակս քո՝ հով գերազան-
ցեալդ ՚ի հարս սուրբ հայրապետ և լուսա-
ւորիչ տանս Թորգոմայ սուրբդ Գրիգո-
րիս : Որ քոյով անտանելի չարչարանքդ
զաշխարհս ամենայն հիացուցեր : Անորինակ
ճգնութեամբդ զհրեղէնսն զարմացուցեր .
որք և գունդ գունդ յերկնից ՚ի յերկիր
խոնարհեալ՝ ՚ի տես հանդիսի նահատակու-
թեանդ փութային : Եւ անհամեմատ համ-
բերութեամբդ զգողողացեալ արքայն իւ-
րական զօրօքն ընդ ոտիւքդ նուաճեցեր :
Եւ Աստուածահաճոյ աղօթիւքդ զկուրա-
ցեալ միտս նոցին լուսաւորեցեր և Աւետա-
րանին ՎՐԻՍՏՈՍԻ պաշտօնեայս արարեր :
Ընդ նմին և զազգս Հայոց նորոգ հոգեւոր
ծննդեամբ ՚ի լոյս Աստուածգիտութեան ա-
ծեր : Սասնորոյ և յատկապէս լուսափայ-
լեցար ՚ի մէջ ամենայն օրբոց , և զառաքե-
լականն ընկալար զաթոռ և զպատիւ , և
ընդ նոսին պսակեցար ՚ի ՎՐԻՍՏՈՍԻ Աս-
տուծոյ : Եւդ հով հայր մեր և լուսաւորիչ
հոգեւոր մերոց . աղաչեմք զքեզ միաբան
ուխտիւք եկեղեցւոյ քոյ , զի յաւուրս հը-
րաշալւոյ տօնի քոյ . յատկապէս բարեխօ-
սիցես առ ՎՐԻՍՏՈՍ Աստուածն մեր , զի
զեկեղեցիս և զմնացորդս Ժողովրդեան քոյ

պահեցէ ՚ի խաղաղութեան՝ փրկելով ՚ի-
հոգեւոր և մարմնաւոր թշնամեաց . զի և մեք
միշտ զյիշատակս քո կատարելով՝ փառա-
ւորեսցուք զՀայր և զՈրդի և զսուրբ Հո-
գին յաւիտեանս . Ամէն :

Կրիգոր սուրբ քահանայապետ՝ որ ըզ-
հաւատս ուսուցեր և զբանակս դիւանցն հա-
լածեցեր . մարդկան ուսուցեր քարոզել
զերրորդութիւնն , պսակեցար յարքայու-
թեանն . արդ բարեխօս լեր առ Տէր վասն
մեր :

ԱՌԱՔԵԼՈՑ

Քաթեալք և վկայք ՎՐԻՍՏՈՍԻ Աս-
տուծոյ՝ ամենակալ Հոգւոյն զօրութեամբն
զամենիսեան ընդհանուր յարգէգրութիւն
կենաց կոչելով , միասնական սուրբ երրոր-
դութեանն յորդորեցին երգել զփառս ՚ի յա-
ւիտեանս . Ամէն :

ՈՐԴԻՆՈՑ ՈՐՈՏՄԱՆ

Քսոսր ահաւոր ձայնք որոտման հնչե-
ցին յերկնից ՚ի յերկիր՝ կոչելով յորդէգ-
րութիւն զմեզ վերնոյն Սիոնի . հաստա-
տութիւնքն հաւատոյ և պարծանքն եկե-

դեցւոյ . որք ցողով արեան իւրեանց մաք-
րեցին զտիեզերս յանօրէն կռապաշտու-
թեանց . և միշտ հայցին 'ի ՎՐԻՍՏՈՍԻ ըզ-
քաւութիւն տօնողացն անուանց իւրեանց :
Լ'րդ մաղթանօք սոցա Տէր՝ խնայեա 'ի-
փրկեալ քո ժողովուրդս որ միայնդ ես մար-
դասէր :

ՄԱՐԳԱՐԻՒՅ

Տէր որ հիմնեցուցեր զեկեղեցի քո 'ի-
վերայ վիմի հաւատոյ , և կարգեցեր 'իսմա
առաքեալս և մարդարէս , հովիւս և վար-
դապետս՝ առ 'ի հաստատութիւն սրբոց . և
ճգնութեամբ վկայից զթշնամին սորա վա-
նեցեր . 'ի խաղաղութեան զսա պահեա
Աստուած որպէս մարդասէր :

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՑ

Օհայրապետական զարդարեցեր աթոռ
'ի յերկրի , առաքելական առեր զպատիւ
յիւրկնուստ՝ ծառայ ՎՐԻՍՏՈՍԻ . ով երա-
նելիդ 'ի հարս սուրբ հայրապետ : Վ'անզի՝
քո վարդապետութեանդ սերմննք՝ բարե-
պաշտութեանդ բոսուցին հասկս . ուրա-
խութեան պտուղ հատուցանելով և հա-

ւատացելոցս վրկութիւն շնորհելով . վասն-
որոյ բարեխօսեա առ Տէր վասն անձանց
մերոց :

ԹԱԳԱՒՈՐԱՑ

Որպէս յետ Աստուածասէր Թաղաւորին
Իսրայէլի եզեկիա՝ յարոյց Աստուած զՅով-
սէ՝ որ զամենայն կռապաշտութիւնսն 'ի բաց
ընկէց , որպէս և զբարեպաշտն Կոստանդի-
անոս , որ զարիոսի զմովումն խափանեաց .
և զմեծն Թէօդոս յարոյց Աստուածային
նախանձուն վառեալ՝ ընդդէմ այնոցիկ որք
զսուրբ Հոգին հայհոյէին : Լ'րդ՝ ով Աստ-
ուածարեալ և ուղղափառ սուրբ Թաղա-
ւոր՝ աղաչեա զՏէր 'ի փրկել զմեզ 'ի մար-
դապաշտ հայհոյութենէ . զի և մեք տօ-
նեսցուք զյիշատակս քո՝ խնդրելով 'ի-
ՎՐԻՍՏՈՍԻ զհաշտութիւն և մեծ զողոր-
մութիւն :

Որպէս յետ Աստուածասէր Թաղաւորին
Իսրայէլի եզեկիա՝ յարոյց զՅովսէ՝ որ
զամենայն կռապաշտութիւնսն հոյ ժողո-
վրդեանն 'ի բաց ընկէց , որպէս և 'ի նո-
րումն յարոյց զանդրանիկն Թաղաւորաց ըզ-
բարեպաշտն Աբգարիոս , որ 'ի հեռաստանէ
ծանեալ զերկնաւոր Թաղաւորն զՎՐԻՍՏՈՍ :

և եղև քարոզ Աստուածութեան նորա ընդ
Ծագս տիեզերաց : Յետ նորին և զմեծն
Տրդատիոս . որ խպառ հալածեաց զգիւա-
մով կռապաշտութիւնն յաշխարհէս Հայաս-
տանեայց . և զարդարեաց Ճշմարիտ և ուղ-
ղափառ հաւատով : Արդ՝ ուլ Աստուածա-
րեալ և բարեպաշտ սուրբ Թադաւոր , ա-
ղաչեալ զՏէր , 'ի փրկել զմեզ յանօրէն բռ-
նաւորաց . զի և մեք տօնելով զսիշատակս
քո՝ խնդրեացուք 'ի ՎՐԻՍՏՈՍԷ զխաղա-
ղութիւն և զմեծ զօղորմութիւն :

ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ

Ի տաճարի սրբոց և յիշատակի սրբոց
մարտիրոսաց՝ զձեռս համբառնալով աղա-
չեմք . բարեխօսութեամբ սոցա և աղօ-
թիւք՝ զկենդանութիւնս մեր խաղաղացի
Աստուած որպէս մարդասէր :

ՃԳՆԱՒՈՐԱՑ

Ղգնաւորք ՎՐԻՍՏՈՍԻ , որք տանջա-
նաց անօրինացն համբերեցիք և զմոլու-
թիւն կռոցն խափանեցիք . դասաւորեալք
ընդ հրեշտակս 'ի յերկինս . որք ունիք ըզ-
համարձակութիւն 'ի ՎՐԻՍՏՈՍԷ՝ բարե-

խօսեցէ՛ք կեցուցանել զանձինս մեր՝ զձեզ
աղաչեմք :

ՀՈՒՓՍԻՄԵԱՆՑ

Որք Ծագեցան մեզ յարեմտից որպէս
զարեգակն , և լուսաւորեցին համանգամայն
աշխարհս Հայաստանեայց . փարատեցին ըզ-
խաւարն անգիտութեան կռապաշտութեան .
և լուսաւորեցին զամենայն հոգի հաւատով
Աստուածգիտութեան : Սոցա բարեխօսու-
թեամբն ՎՐԻՍՏՈՍՍ Աստուած՝ պարգեւեալ
աշխարհի քում զխաղաղութիւն . և անձանց
մերոց զմեղաց թողութիւն . որպէս մար-
դասէր Տէր :

ԳԱՅԻԱՆԵԱՆՑ

Օյաղթանակ ձեր զհանդէս զուարճա-
ցեալ տօնէ եկեղեցի սուրբ . քանզի՝ սրբու-
թեամբ ստացայք զկուսութիւն . և 'ի մարմնի
զանմարմնոցն ցուցիք զհանդէս :

ԵՈՒՍԱՆԱՑ

Հարմապեալք ՎՐԻՍՏՈՍԻ երկնաւոր
փեսային դատերք վերին Սիրմի . խնդրեցէ՛ք

ի ՎՐԻՍՏՈՍԷ զհաշտութիւն և զմեծ զոր-
ղորմութիւն :

ՎԱՐԴԱՆԱՆՑ

Յաշտարհական ի ճակատամարտին, յաշ-
տարհական ի ճակատամարտին և ի մեծ
պատերազմին ընդդիմամարտեալ լինէր անօ-
րինացն պատերազմ : Իսկ երանելի նահա-
տակքն՝ զմոլութիւն անօրինացն խափանե-
ցին և և յաղթող գտան . քանզի որոց ստա-
ցեալ էր՝ զԱստուածային զօրութիւն , ոչ
ժուժկալէր նոցա մարմնաւորական պատե-
րազմ : Եւրդ ՎՐԻՍՏՈՍՍ Աստուած սոցա
բարեխօսութեամբ խնայեալ ի մեզ և ո-
ղորմեալ :

ԶԻՆԱԽՈՐԱՑ

Օջորական և վկայ ճշմարիտ՝ քաջ նա-
հատակդ ՎՐԻՍՏՈՍԻ սուրբդ (ԹԵՂԵՐՈՐ) .
որ փոխանակեցեր զմարմնդ ընդ հոգւոյդ
քուժ փրկանա . և ոչ ածեր զմտաւ զսպառ-
նալիսն անօրէն բռնաւորացն : Եւ վերին
ազդեցութեամբն դիտելով զայրեցումն հոգ-
ւոց նոցա վասն այնորիկ լուցեր զտաճար
կռօցն և անարգեցեր զպաշտամունսն նոցա :

Եւրդ՝ ի յաղթող պատերազմի տօնողացս
զօր նահատակութեան քոյ , բարեխօսեալ առ
Տէր վասն անձանց մերոց :

ՔԱՌԱՍՈՒՆ ՄԱՆԿԱՆՑ

Ղանալով փառաց քոց ի փառս կաթու-
ղիկէ եկեղեցի քո ՎՐԻՍՏՈՍՍ մեծապէս
պայծառանայ . քանզի՝ թագաւորեալքն ի
քէն դիմեալք ի յերկինս . ի Սեբաստիա
նահատակին՝ ի յամօթ և ի քարընկէց յե-
րեսըս բանսարկուին : Որք և քաջալիրէին
ղմբեանս , զի մի լուծեալ ոք բաղանօք
անցաւորիս պահասեսցի . այլ դողալով առա-
քինարար՝ զինքն ըղերձեալ ի յանիւս Աստ-
ուածային զանձոցն հոլովեցի աղաղակելով
առ ՎՐԻՍՏՈՍ : Եւրդ՝ սոցա բարեխօսու-
թեամբն՝ ընկալ և զօրդէզօրութիւն ժողո-
վոյս մերոյ ի յոյս սիրողաց քոց , Տէր փառք
քեզ :

ԵՐԻՑ ՄԱՆԿԱՆՑ

Որ ի վերայ քերովբէիցն հանգչիս և ի
զօրացն հրեղինաց օրհնաբանիս , իջեր ի
բարեւոյն և փրկեցեր զերիս մանկունսն ի
հրոյն բռնութենէ : Որք աղաղակելով գո-

չէին երգ նոր . ամենայն գործք օրհնեցէք
և բարձր արարէք : (Թաղաւոր փառաց և
արարիչ բոլորից , որ մարդասիրապէս զբ-
թացար 'ի սուրբ մանկունսն և փրկեցեր 'ի
բորբոքեալ բոցոյն . որք անարգեցին զբռ-
նութիւն թագաւորին և շիջուցին զգօրու-
թիւն հրոյն : Ընդ նոսին և մեք քեզ վե-
րագոչեմք , փրկեա՛ զմեզ 'ի հրոյն յաւիտե-
նից : Օ՛րդու միայն ես բազմագութ Տէր՝
քեզ փառք յաւիտեանս . Ամէն .

ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏԱՅ

Օրդ օրհնեն անլուելի ձայնիւ իմանալի
Զօրութիւնք՝ երկնաւոր Նահապետու-
թիւնք . Հրեշտակք և Հրեշտակապետք .
Աթոռք և Տէրութիւնք . Իշխանութիւնք և
Պետութիւնք . Սերովբէք և Քերովբէք . և
մեք օրհնեսցուք զնոյն ամենասուրբ Երրոր-
դութիւնն և զմի Աստուածութիւնն :

Ի՛յսօր երկրաւորս Եկեղեցւոյ քահանայա-
պետութիւն ցնծայ հրաշափառապէս՝ զերկ-
նաւոր քահանայապետութանցդ կատարելով
դոնախմբութեան տօնս : Ի՛շ Ընդ անմարմ-
նականաց և հոգեղինաց դասուցդ՝ և մեք
մարմնականքս և հողեղէնքս համաձայնեալ
փառաւորեմք զփառաւորեցեալն 'ի ձէնջ :

Ի՛րդ՝ ո՛վ սուրբ Գաբրիէլ և Միքայէլ մեծ
հրեշտակապետք բարձրելոյն . և ամենայն .
զինուորութիւնք երկնից , որք կայք միշտ
առաջի աթոռոյ Աստուածութեանն . անդա-
դար բարեխօս լերուք վասն մեր առ Տէր .
վերաբերել զմեզ զամենեստան ընդ ձեզ յերկ-
նից արքայութիւնն . և միաձայն բարբառով
երգել զփառս :

ԱՄԵՆԱՅՆ ՍԻՌՈՑ ՏՕՆԻՑ

Ի՛արեխօսութեամբ սրբուհւոյ Աստուա-
ծածնին , սրբոյն Յովհաննու կարապետին :
սրբոյն Ստեփաննոսի Նախավկային , և սրբոյն
Գրիգորի մերոյ լուսաւորչին . և սրբոց Ա-
ռաքելոց և Մարգարէից , Հայրապետաց և
վարդապետաց , Մարտիրոսաց և Թաղաւո-
րաց , Ճգնաւորաց և Կուսանաց , Նահատա-
կաց և Միանձանց , և Ամենայն սրբոց քոց
Հնոց և Նորոց , Յայտից և Անյայտից , որոց
այօսր է յիշատակ . զխաղաղութիւն և զերկ-
նային ողորմութիւն քո պարգեւեա՛ մեզ մար-
դասէ՛ր Տէր :

Ս. Եւ ևս խաղաղու": (Օրհնեա Տէր:
 Բ. Օրհնու[թիւն և փառք": խաղաղու:
 Դ. Եւ ընդ հոգւոյդ: քում:
 Ս. Լստուծոյ երկընդպագեսցուք:
 Դ. Լռաջի քո Տէր:
 Բ. Տէր Աստուած մեր. որոյ կարողու":

ՃԱԸՈՒ ՓՈՒՔ

ԸՍՏ ՊԱՏՇԱՃԻ ԱԻՈՒՐ

Սեփացուցէ անձն իմ զՏէր:
 Եւ ցնծացէ հոգի իմ Աստուծով փրկչաւ
 իմով:

ԵՒԻՐԱԵԻԹ

Տէր Թաղաւորեաց վայելչութիւն զգեցաւ:
 Օգեցաւ Տէր զօրութիւն ընդ մէջ իւր
 էած:

ԶԱՏԵՆ

ՄԻՆՉ

ՅՂՈԳԵԳԱԼ ՈՒՍՏՆ

Պիովեան երուսաղէմ զՏէր:
 Եւ օրհնեան զԱստուած քո Սիոն:
 Օ, ի զօրացոյց զնիգս դրանց քոց, և օրհ-
 նեաց զօրդիս քո ի բեղ:
 Ս' եւ զսահմանս քո ի խաղաղութիւն.
 պարարտութեամբ ցորենոյ լցոյց զքեզ:
 Լռաքէ զբան իւր յերկիր. վաղվաղ ըն-
 Թանան պատգամք նորա:
 Ղնէ զձիւն որպէս զասր, և զմէջ որպէս
 փոշի ցանեաց:
 Լրկանէ զսառն որպէս պատառս. առաջի
 ցրտոյ նորա ո՛ր կարէ կեալ:
 Լռաքէ զբան իւր՝ և հալէ զնոսա. շըն-
 չեսցին հողմք՝ և զնացին ջուրք:
 Պատմէ զբան իւր Յակովբայ, զարդա-
 րողութիւն և զերաւուռնս Իսրայէլի:
 Ս' չայսպէս արար ամենայն ազգաց Տէր.
 և զբառաստանս իւր ո՛չ յայտնեաց նոցա:
 Փառք Հօր և Որդւոյ: Լսեմ և միշտ:

ԱՄԵՆԱՅՆ ՍՐԲՈՑ ՏՕՆԻՑ

Սիրեցի՛ զի լուեցէ Տէր զձայն աղօթից
իմոց :

Օ՛ի խոնարհեցոյց զօւնկն իւր առիս, և
ես յաւուրս իմ կարգացի առ նա .

ՀԱԲԱԹԱՊԱՅՈՑ

(Ր) Գնեցէ՛ք զՏէր ամենայն ազնիք :

Կովեցէ՛ք զնա ամենայն ժողովուրդք :

Եւ ապա ուրիշ շԱՀՈՒ ՀԱՐԱԿԱՆ լոյս պար-
շաճէ ուրիշ, լոյս ցարցալի Տօնացոյցին :

ԿԻՒՐԱԿԵՒՑ ԶԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԸՍՏ ՈՒԹՆ ԶԱՅՆԻՑ

Ճ. Օ՛թագաւորըն փառաց ՎՐԻՍՏՈՍ .
ԱԶ. որ վասըն մեր մարմնացաւ 'ի սրբոյ
կուսէն և խաչի համբերելով . միաբանու-
թեամբ երգով բարեբանեցուք : Ո՛ր ըզ-

թաղումն երեքօրեայ յանձն էառ յարու-
ցեալ 'ի մեռելոց իշխանութեամբ . միա" .
կարողապէս ըզդրունըս դը՛ժօխոց խորտա-
կեաց . Ե՛կեղեցւոյ իւրում զգեցոյց զմեծ
զվայելութիւն . միա" :

Այ. թագաւորեաց Աստուած 'ի վերայ հե-
թանոսաց . և լուսազարդեալ պայծառացոյց
սուրբ զեկեղեցի . ժողովուրդք ՎՐԻՍՏՈՍ
բարեբանեցէ՛ք : Օ՛գեցաւ Տէր զօրութիւն
ընդ մէջ իւր ածաւ . քանզի շիջոյց զկայ-
թոց մահու խաչին իւրով սրբօով . ժողո-
քարեաւ Աստուած և տիեզերք ամենայն
նորափետուր զարդարեցան . և մանկունք
հաղորդեցան մարմնոյ և արեան կենարարին .
ժողո :

ԲԶ. թագաւորին յաւիտենից մատուցուիք
զօրհանգրութիւն՝ որ 'ի կուսէն մարմնացաւ .
հաստատեաց զաշխարհս 'ի հաւատո անսա-
տանելի . փառք նըմա այժմ և յաւիտեան .
Ո՛ր կամաւ համբեր մահու խաչի Աստուած
բան . և եհիղ զարիւն իւր սուրբ 'ի փը՛ր-

կութիւն տիեզերաց . փառ : Աստուածա-
պէս յարուցեալ 'ի նորափոր 'ի վիմէն . լու-
սազարդեաց զեկեղեցի իւր սուրբ . 'ի փառս
և 'ի գովեստ անուան իւրոյ . փառ :

—

ԲԿ . () րհսութիւն 'ի բարձունս . տնօրինե-
ցիլոյն 'ի կուսէն թագաւորին մերոյ . ալէ-
լուիա ալէլուիա : () րհսութիւն 'ի բարձունս .
անսասանելի և հաստատուն յուսոյն մերոյ .
ալէ : () րհսութիւն 'ի բարձունս . անբա-
ժանելի և միասնական սուրբ երրորդու-
թեանն . ալէ :

—

ԴԶ . () թագաւորն ՎՐԻՍՏՈՍ . օրհսու-
թեամբ երգով բարեբանեցէք ամենայն եր-
կիր : Արարողին երկնի և երկրի . մատուս-
ցուք երգով Գոհարանութիւն ամենայն եր-
կիր : Արրորդութեանն և մի Աստուածու-
թեանն . մատուցուք պատիւ երկըրպա-
գութիւն յաւիտեանս ամէն :

—

ԳԿ . Առնով Աստուածութեան քո ՎՐԻՍ-
ՏՈՍ . լուսաւորեցիր սուրբ զեկեղեցի . պա-
հեա ըզսա անշարժ յաւիտեան : Տօնէ այսօր
երուսաղէմ . հաւատացիլոց բաղմութեամբ .
զնաւակատիս սուրբ եկեղեցւոյ . պահ : Ան-
ցան դրունք հաւատոյ նոր սիրովն . ըն-
դունել զանմահ փեսայդ յառազաստ . բնշ-
խէ զմարմին քո և զարիւն . պահ :

—

ԴԶ . Թագաւոր ՎՐԻՍՏՈՍ էակեց չօր և
հոգւոյն . որ վասն մեր մարմնացար 'ի սուրբ
կուսէն . թագաւոր փառաց ՎՐԻՍՏՈՍ քեզ
փառք : Ար կամաւոր մահուամբ ըզմահ
մեռուցեր . և անապական յարութեամբ քո
նորոգեցեր զաշխարհս . թա : Ար կենդանա-
րար արեամբդ քո լուսաւորեցիր սուրբ
զեկեղեցի . երգեմք քեզ ընդ հրեշտակս ա-
սելով . թա :

—

ԴԿ . Ար անբաւելի յաղթող զօրութեամբդ .
թագաւոր ես երկնի և երկրի ՎՐԻՍՏՈՍ
Աստուած . օրհնաբանեմք ըզքեզ : Ար փա-
ռակցութեամբ ընդ հօր վերօրհնիս յանմահ .

հից . և խոնարհեալ մարմին ըզգեցեալ փառաց թագաւոր . օրհն . Որ կարողապէս ըզմահ կոխեցեր . և յարուցեալ լուսաւորեցեց սուրբ զեկեղեցի անմահ էութիւն . օրհն :

ԿԼԵՆՈՒՆ

ՄԱՐԳԱՐԵԻՏ

ԱՁ . Պատգայթ անճառ լուսոյ անքրննի լի Տէրութիւն . յառաջագոյն հրաշացուցեր ըզտեսողութիւն մարգարէիցն . իջանելով 'ի ստորինս Աստուած ային տնօրէնութեամբ : Որք ըզտաճար հաւատոյ հիմնեցուցին շնորհօք սուրբ Հոգւոյն . յոր եմուտ Բանն Աստուած եօթնարփեան Ճառագայթիւք . իջա" : Երևեցաւ յաշխարհի Քրիմարիտ մարդեղութեամբ . զոր քարոզեցին մեզ հրաւիրողքն համազոյ Հօր և Հոգւոյն . լուսաւորելով զտիեզերս Աստուածային տնօրէնութեամբ :

ԿԼԵՆՈՒՆ

ՉՈՐԵԲՇԱՐԱԹԻ

ՊԱՀՈՑ ԵՒ ՈՒՏԵԱՑ

ԳԵ . Փառարանութիւն առաքեմք քեզ Հայր Երկնաւոր . յիշեա զնընջեցեալսն մեր . և հանգո ընդ սուրբըս քո : Որ էակիցդ ես Հօր և Հոգւոյ Որդիդ միածին . յիշեա զնընջեցեալսն մեր . և հանգո ընդ սուրբըս քո : Որ փառակիցդ ես Հօր և Որդւոյ Հոգիդ Քրիմարիտ . յիշեա զնընջեցեալսն մեր" :

ԿԼԵՆՈՒՆ

ՀԻՆԳՇԱՐԱԹԻ

ԱՌԱՔԵԼՈՑ

ԱՅ . Որ սիրողդ էք արարչին արարածոց ՎՐԻՍՏՈՍԻ սուրբ առաքեալք . բարեխօսեցէք առ Տէր վասն մեր : Որ քարոզդ էք ընդ հանուր տիեզերաց . ՎՐԻՍՏՈՍԻ սուրբ առաքեալք . բա" : Որ պըսակդ էք ամենայն եկեղեցեաց . ՎՐԻՍՏՈՍԻ սուրբ առաքեալք . արե" :

ԿՐՆՈՒՆ

ՈՒՐԲԱԹՈՒՑ

ՊԱՀՈՑ ԵՒ ՈՒՏԵԱՑ

ԴԻՆ . Որ անըսկիզբն յեռթեան եկիր յաշխարհ . մարմնացար 'ի կուսէն յաղագս մերոց պարտեաց . հանգո զնրն ջեցեալսն մեր : Որ 'ի Հօրէ լուսոյ լոյս ծագեցար մեզ և կհանք միածին Որդի Հօր համապոյակից . հանգո" : Որ 'ի վերջէ ես քան ըզմիտս և զխորհուրդս և խաչի համբերեալ փրկեցեք զտիեզերս . հանգ" :

ԿՐՆՈՒՆ

ՀԱՐԱԹԱՊԱՀՈՑ

ՅՈՐՈՒՄ ՍՈՒՐԲ ՈՉ ՏՕՆԵՍՅԻՆ

ԵՐԿՈՒՀԱՐԱԹԻ ԵՐԵԳՀԱՐԱԹԻ ՀԻՆԳ՝

ՀԱՐԱԹԻ

ԳԶ . ՎՐԻՍՅՈՍ Աստուած . յիշեա զնրն ջեցեալսն 'ի սուրբ անուրբ քո : Ի՛զդինս արեան քո Տէր . յիշեա և հանգո ընդ սուրբ ըս քո . Ի՛նչ 'ի միւսանգամ քո գալըստեանն . ըզնրն ջեցեալսն . մեր յիշ" :

ԿՐՆՈՒՆ

ՈՒՐԲԱԹՈՒՑ

ԵՆՆԴԵԱՆ ՂԱՐԴԱՂԱՌԻ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾ՝

ՆԻ ԽԱՉԻ

ԴԻՆ . Որ յանէից ստեղծող գոյից արարչակից Հօր Բանդ Աստուած . Թողու թիւն շնորհեա նրն ջեցեալս քոց ծառայից . յորժամ զաս դատիլ զոր անարատ ձեռք ստեղծիր : Որ 'ի Հօրէ առաքեցար . և մարմնացար 'ի սուրբ կուսէն . Թողու թիւն" : Որ 'ի խաչին անշընչացար . զմահու լուծեր զիշխանու թիւն . Թողու թիւն" : Որ պըսակիչք ես քոց սըըրոց . և անվախճան բարեաց բաշխող . Թողու թիւն" :

ԿՐՆՈՒՆ

ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ

ԴԻՆ . ՆՆ՛գնաւորըք Քրիմարիտք և վկայք ՎՐԻՍՅՈՍԻ . որք գշարչարանս և ըղմահ յանձն առիք վասն Տեառն . զձեզ ունիմք

թարեխօս առ ՎՐԻՍՏՈՍ վասն անձանց մե-
րոց : Վասնզի հեղմամբ արեան ձերոյ պայ-
ծառացան սուրբ զեկեղեցիք . և զըստուե-
րամած խաւար կռասրաշտուութիաննն բար-
ձիք . ըզձեզ" : Եւրկնային զօրք իջեալ 'ի
պատիւ պատարագի մահուան ձերոյ . և
զպըսակս անապական առ բերելով 'ի Հօրէ
լուսոյ . ըզձեզ" :

ԿԼՆՈՒՆ

ԾՆՆԴԵԱՆ

ԴՁ . Սուրբ զԱստուածածինն . օրհնու-
թեամբ մեծացուցանեմք : Լեւտաւոր հը-
րեշտակն աւետարանէր . ըզձեռեալ փը-
կինն 'ի սրբոյ կուսէն : Եւսէ հւրախ լեր
բերկրեալդ . քանզի Տէր Տերանց է ընդ քեզ :

ԿԼՆՈՒՆ

ՏԵԱՌՆ ԸՆԴ ԱՌԱՋԻ

ԴԵ . Ընտելիղբն բանն յանրակղբնական

'ի Հօրէ . և սկզբնաւորեալ 'ի կուսէն մարմ-
ոյ զգեցմամբ . բովանդակելով յորովայնի .
և ինդ Հօր գոլով . և սահմանեալ ժամա-
նակաւ ծնեալ լինի . Աստուած և մարդ :
Սըտեալ ընդ օրինօք անհիւթականն հո-
ղանիւթ գոլով . զի զհողածնեալքն Հօրն
ընծայեսցէ . Աստուածորդին որ 'ի ծոց Հօր-
տղայ քառանորեայ բառնի 'ի գիրկըս ծե-
րունւոյն . և յայտնապէս ծանուցանի . Աս" :
Սասնորոյ և Սիմէոնն ցընծայր հօգւոնն ա-
ղաղակէր 'ի տաճարին . արդ արձակես ըզ-
ծառայս քո Տէր ըստ բանի քում 'ի խաղա-
ղութիւն . զի ընդհանուր տեսի ըզփը-
կողդ . Աս" :

ԿԼՆՈՒՆ

ՁԱՏԿԻ

ԱՁ . Յարեալ ՎՐԻՍՏՈՍ . 'ի մեռելոց ալե-
լուիա : Եւայք ժողովուրդք . երգեսցէք
Տեառն ալելուիա : Յարուցելոցն 'ի մեռելոց
ալելուիա . որ զաշխարհս լուսաւորեաց ա-
լելուիա :

ԿԼԵՈՒՆ

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՅ

ԴՁ . Քսոօր Երկնայնոցն ընդ մեզ . տօնան-
խըմբի լով զյիշատակ սուրբ վարդապետացն .
որք լուսաւորեցին զհաւատոյ մանկունս . և
ընդ հրեշտակացն դասս վերակարգեցան :
Քսոօր առաքելոյ և մարգարէիցն դասք .
տօնակից գոլով դըստեր վերին Սիոնի . ի
յիշատակի սուրբ վարդապետացն . որք զե-
մաստից նոցին զխորոց յայտնեցին զխոր-
հուրդ : Քսոօր քահանայք և պաշտօնեայք
սուրբ եկեղեցւոյ . վերապատուեն զյիշա-
տակ սուրբ վարդապետացն . որով զմարգա-
րեցան Երկնային շնորհօքն . Երգեն ընդ նո-
սին զփառըս յաւիտեան :

Ս . ( ) րհնա Տէր :

Ք . ( ) ի քո է կարողութիւն և զօրութ և " :

Դ . Վրասխումս :

ՍՈՒՐԻ ԱՍՏՈՒԱԾ

ԸՍՏ ՊԱՏՇԱՅԻ ԱԻՈՒՐ

ԱԻԵՏԵԱՅ ԾՆՆԴԵԱՆ

ԵԻ

ԹԼՓԱՏՈՒԹԵԱՆ

Սուրբ Աստուած . սուրբ և հըղօր .
սուրբ և անմահ . որ յայտնեցար վասն մեր .
ողորմեան մեզ . երեսն հիւնն :

ՏԵԱՌՆ ԸՆԴ ԱՌԱՋԻ

ԵԻ

ԾԱՂԱԶԱՐԴԻ

Սուրբ Աստուած . որ եկիր և գալոց ես .
ողորմեան մեզ :

ԽԱՉԻ, ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ
ԱՄԵՆԱՅՆ ՍՐԲՈՑ ՏՕՆԻՑ
ԵՒ

ՊԱՀՈՑ

Սուրբ Աստուած". որ խաչեցար վան
մեր . ողորմեան մեզ":

ՋԱՏԵՒ

ԵՒ

ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ ԿԻՒՐԱԿԵՒՑ

Սուրբ Աստուած". որ յարեար 'ի մեռե-
լոց . ողորմեան մեզ":

ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ

Սուրբ Աստուած". որ համբարձար փա-
ռօք առ Հայր . ողորմեան մեզ":

ՀՈԳԻՈՅ ԳԱԼՍՏԵԱՆ

Սուրբ Աստուած". որ եկիր և հանգեար
յառաքեալն . ողորմեան մեզ":

ՊԱՅԾԱՌԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ

Սուրբ Աստուած". որ յայտնեցար 'ի
Թաբօր լերինն . ողորմեան մեզ":

ՎԵՐԱՓՈԽՄԱՆ

Սուրբ Աստուած". որ եկիր 'ի փոխումն
մօր քոյ և Կուսի . ողորմեան մեզ":

Ս . Լ . և ս խաղաղութեան ըզՏէր աղա-
չեսցիւ ք :

Դ . Տէր ողորմեա :

Ս . Ս ան խաղաղութեան ամենայն աղ-
խարհի . և հաստատութեան սրբոյ եկե-
ղեցոյ . զՏէր . աղաչեսցիւ ք :

Դ . Տէր ողորմեա :

Ս . Ս ան ամենայն սուրբ և ուղղափառ
եպիսկոպոսաց , զՏէր աղաչեսցիւ ք :

կեցո՞ղ զիս Տէր՝ ըստ ողորմութեան քում :

ԳԶ . Սա՛ն անուան քոյ Տէր՝ քաւեա՛
զմեղս իմ, զի բազում եղեն յոյժ :

ԳԿ . Ողորմեա՛ ինձ Տէր՝ զի հիւանդ եմ
ես . բժշկեա՛ զանձն իմ, զի խռովեցան ոսկերք իմ :

ԴԶ . Հիշեա՛ Տէր՝ զգթութիւնս քո , և
զողորմութիւնս քո՝ որք են յաւիտենից :

ԿԻ . Օմեղս մանկութեան իմոյ՝ և զան-
գիտութեան իմոյ մի յիշեր . այլ յիշեա՛ զիս
Տէր ըստ ողորմութեան քում՝ վասն
քաղցրութեան քոյ . զի քաղցր և ուղիղ ես :

ԴԿ . Տէր՝ ողորմութիւն քո յաւիտեան .
զգործս ձեռաց քոց մի անտես առներ :

ԿԻ . Օմեղս մանկութեան իմոյ՝ և զան-
գիտութեան իմոյ մի յիշեր . այլ յիշեա՛ զիս
Տէր ըստ ողորմութեան քում՝ վասն քաղց-
րութեան քոյ . զի քաղցր և ուղիղ ես :

ԿԻ . Ըղաղակեցի առ քեզ Տէր՝ և ասա-
ցի . Ես յոյս և բաժին իմ յերկրին
կենդանեաց :

ՀԱՐԱԹԱՊԱՀՈՑ

ԵՐԵՈՒՇԱԲԱԹԻ ԵՐԵԳՇԱԲԱԹԻ ՀԻՆԳ .

ՀԱԲԱԹԻ

ԵՐԷ ԱԶ և ԴԿ ԸԻԷ :

ԲԸ . Եկայք ցնծասցիւք ՚ի Տէր , աղա-
ղակեսցիւք առ Աստուած փրկիչ մեր :

ԳԸ . Երգեցէ՛ք Տեառն երգ նոր . եր-
գեցէ՛ք Տեառն ամենայն երկիր . երգեցէ՛ք
Տեառն և բարձր արարէ՛ք զանուն նորա :

ԴԸ . Բարձր արարից զընտրեալն ՚ի Ժո-
ղովքեմէ իմմէ : Կտի զԴաւիթ ծառայ իմ
և իւղով սրբով իմով օծի զնա :

ԱՂՈՒՀԱՑԻ ԿԻԻՐԱԿԵԻՑ

Ըղաղակեցէ՛ք առ Տէր ամենայն երկիր .
ծառայեցէ՛ք , Տեառն ուրախութեամբ :

Ստէ՛ք առաջի նորա ցնծութեամբ . ծա-
ներուք զի նա է Տէր Աստուած մեր :

Նա արար զմեզ , և ոչ մեք էաք . մեք
Ժողովուրդք և խաչն արօտի նորա :

Ստէ՛ք ընդ զբոլորն նորա խոստովանու-

Թեամբ 'ի յարկս նորա :

Խոստովան եղերուք Տեառն , և օրհնեցէք զանուն նորա :

Վաղցր է Տէր , յաւիտեան է ողորմութիւն նորա . յազգէ մինչև յազգէ ճշմարտութիւն նորա :

— — —

ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

ԱԶ . Ղու յարուցեալ զթասցիս 'ի վերայ Սիոնի . ժամանակ զթալոյ նորա հասեալ է ժամ :

ԿՈՒՄ . Թաղաւոր մեծ 'ի վերայ ամենայն երկրի Աստուած է . սաղմոս ասացէք նմա իմաստութեամբ :

ԱԵ . () րհնեցէք զՏէր յօրհնութիւն 'ի նոր . օրհնութիւն նմա յեկեղեցիս սրբոց :

ԲԶ . Ղահիս հարէք ամենայն հեթանոսք , աղաղակեցէք առ Աստուած 'ի ձայն ցնծութեան :

ԿՈՒՄ . Լստուած՝ դու դարձեալ կեցուցես զմեզ . և ժողովուրդ քո ուրախ եղիցի 'ի քեզ :

ԲԵ . Լրի Տէր Աստուած իմ 'ի հրամանս քո՝ զոր պատուիրեցեր . և ժողովք ժողո-

վորդոց շուրջ եղիցին զքե . վառն այսորիկ 'ի բարձունս դարձ Տէր :

ԴԶ . Եւրախ եղև Իսրայէլ յարարիչ իւր , որդիք Սիոնի ցնծասցին 'ի Թագաւորն իւրեանց :

ԴԵ . Երկայք և տեսէք զգործս Աստուծոյ , որպէս զի ահեղ են խորհրդով՝ քան զամենայն որդւոց մարդկան :

ԴԶ . Հաճեցար Տէր ընդ երկիր քո , և դարձուցիր զգերութիւն Յակովբայ :

ԴԵ . (Յարեաւ Աստուած՝ և ցրուեցան ամենայն թշնամիք նորա , վախեան ատելիք նորա յիրեսաց նորա :

— — —

ԶԱՏԻ

Հասեալ կային ոտք մեր առ դրունս քո Երուսաղէմ :

— — —

ԶԱՏԻ ԵԱՐՈՒԹԵԱՆ ՅԻՆԱՆՑ

ԿԻՐ . Ղ Ղու իրաւ երուսաղէմ զՏէր ,
ԲԸ . Ղ Եւ օրհնեալ զԱստուած քո Սիոնի :

Օ՛ր զօրացոյց զնիգս դրանց քոց, և օրհնեաց զորդիս քո՝ ի քեզ:

Ս՛եդ զսահմանս քո՝ ի խաղաղութիւն. պարարտութեամբ ցորենոյ լցոյց զքեզ:

Դ՛ռաքէ զբան իւր յերկիր. վաղվաղ ընթանան պատգամք նորա:

Վ՛նէ զձիւն որպէս զսար, և զմէգ որպէս փոշի ցանեաց:

Լ՛րկանէ զսառն որպէս պատառս. առջի ցրտոյ նորա ո՞ր կարէ կեալ:

Դ՛ռաքէ զբան իւր՝ և հալէ զնոսա. շիջեացեն հողմք՝ և գնացեն ջուրք:

Պատմէ զբան իւր Յակովբայ, զարդրութիւն և զերաւունս Իսրայէլի:

Ս՛չ այսպէս արար ամենայն ազգաց Տէր. և զգառաստանս իւր ո՞չ յայտնեաց նոցա:

ԲԸ. Վազմէս երուսաղէմ զՏէր:

ԳԸ. Տէր ի զօրութեան քում ուրախ եղեցի թագաւորն. ի փրկութեան քում ցնծացէ յոյժ:

Օցանկութիւն սրտի նորա ետուր նմա. և զկամս շրթանց նորա ո՞չ արգելի ի նմանէ:

Սաման արարեր զնա յօրհնութիւն քաղցրութեան քո. և եղեր ի զլուսն նորա պսակ ի քարէ պատուականէ:

Կեանս խնդրեաց ի քէն. և ետուր նմա

ընդ երկայն աւուրս՝ յաւիտեանս յաւիտենից:

Ս՛եծ են փառք նորա ի փրկութեան քում. զփառս մեծ վայելութեան քո դիցես ի վերայ նորա:

Տացես զնա յօրհնութիւն յաւիտենից. և ուրախ արասցես զնա յուրախութեան երեսաց քոց:

Թագաւոր յուսացաւ ի Տէր, յողորմութենէ բարձրելոյն նա մի սասանեսցի:

Վտցի ձեռն քո ի վերայ թնամեաց քոց. և աջ քո գտցէ զամենայն ատելիս քո:

Վիցես զնոսա որպէս հոց ի հուր. ի ժամանակի երեսաց քոց:

Տէր բարկութեամբ իւրով խռովեցուցէ զնոսա. և հուր կերիցէ զնոսա:

Պտուղ նոցա յերկրէ կորիցէ. և զաւակ նոցա յօրդուց ի մարդկանէ:

Խտորեցան ի քէն չարութեամբ. խորհեցան զխորհուրդ, զոր ո՞չ կարասցեն հաստատել:

Լ՛րառցես զնոսա հալածեալս՝ ի մնացուածս քո. և պատրաստեսցես զերեսս նոցա:

Բարձր լեր Տէր ի զօրութեան քում. օրհնեսցուք, և սաղմոս ասացուք ի զօրութեան քում:

ԴՇ . Վրեզ վայելէ օրհնութիւն Աստուած 'ի Սիրով . և քեզ տացին աղօթք յերուսաղէմ :

ԵՇ . Տէր հիւ կացցէ 'ի խորանի քում . կամ հիւ բնակեսցէ 'ի լեռան սուրբ քո :

ՈՒՐ . Տէր Թագաւորեաց զվայելութիւն զգեցաւ . զգեցաւ Տէր զօրութիւն ընդ մէջ իւր էած :

ՇԲ . Յնծացէք առ Աստուած , օգնական է մեր . աղաղակեցէք առ Աստուած Յակովբայ :

Ընէք սաղմոս , և տիւք օրհնութիւն . սաղմոս ասացէք նմա 'ի ձայն քաղցրութեան :

Փիղ հարէք 'ի զլուխս ամսոց , յաւուր նշանաւորի տարեկանաց մերոց :

Հրաման է այս Իսրայէլի , և իրաւունք են Աստուծոյ Յակովբայ :

Սկայութիւնն Յովսեփու՝ զոր եղ ընդ նմա . որպէս ելանէր նա յերկրէն՝ Եգիպտացոց , լեզու զոր ոչ գիտէր՝ լուաւ :

Ի բաց արար 'ի բեռանց զթիկունս նորա . և զձեռս նորա յորթ և թի ծառայելոյ :

Ի ներութեան կարգացեր առիս՝ և փրկեցի զքեզ . լուայ քեզ 'ի գաղտնութենէ մորկին , և փորձեցի զքեզ 'ի վերայ ջուրցն հակառակութեան :

Ինչ Ժողովուրդ իմ՝ և վկայեմ քեզ . և Իսրայէլ թէ լուիցես ինձ :

Մի ևս եղիցին քեզ աստուածք առ ժամայնք . և մի երկիրպագանիցես դու աստուծոյ օտարի :

Եւ եմ Տէր Աստուած քո՝ որ հանի զքեզ յերկրէն Եգիպտացոց . բայց զբերան քո՝ և լցից զդա :

Ժողովուրդ իմ ոչ լուաւ ձայնի իմում , և Իսրայէլ յիս ինչ ոչ նայեցաւ :

Բարձի թողի զնոսա երթալ զհետ կամաց սրտից իւրեանց . զի զնացին նոքա ըստ կամս անձանց իւրեանց :

Օի թէ Ժողովուրդան իմոյ լուեալ էր ինձ , կամ Իսրայէլ զճանապարհս իմ զնացեալ էր :

Որպէս զոչինչ խոնարհ արարեալ էր իմ զթշամիս նորա , և 'ի վերայ նեղաց նորա արկեալ էր զձեռն իմ :

Թշնամիք Տեառն ստեցին նմա , և եղիցին ժամանակք նոցա յաշխարհի :

Կերակրեաց զնոսա 'ի պարարտութենէ ցորենոյ , և 'ի վիմէ մեղր յագեցոյց նոցա :

ՆՈՐ ԿԻՒՐԱԿԵՒ

Գրովե՛ս Երուսաղէմ զՏէր :

Եւ օրհնե՛ս զԱստուած քո Սիօնի : Գեթ
յէջ 57—58 :

ՀԱՄԱՐԱՐՁԾԱՆ

ՄԻՆՉ

Տ՝ՀՈԳԵԳԱԼՈՒՍՏ

ՏԱՍՆ ԱՒՈՒՐՅ

Համբարձէք իշխանք զդրունս ձեր 'ի վեր . համբարձին դրունք յաւիտենից , և մտցէ թագաւոր փառաց :

Տեառն է երկիր լրիւ իւրով . աշխարհ՝ և ամենայն բնակիչք նորա :

Եւ ինքն 'ի վերայ ծովու հիմունս էարկ նմա . 'ի վերայ գետոց պատրաստեաց զնա :

Ո՛վ ելցեն 'ի լեառն Տեառն . կամ ֆվ կացցէ 'ի տեղւոջ սրբութեան նորա :

Որ սուրբ է ձեռք և անբիծ սրտիւ . որ ի՛նչ էառ զնանրութիւն յանձն իւր . և ի՛նչ երգուաւ ընդ ընկերի իւրում նենդութեամբ :

Սա առցէ զօգնութիւն 'ի Տեառնէ . զոր զորմութիւն յԱստուծոյ փրկչէ իւրմէ :

Եւս ազգէ՝ որ խնդրէ զՏէր , խնդրէ տեսանել զերեսս Աստուծոյ Յակովբայ :

Համբարձէք իշխանք զդրունս ձեր 'ի վեր . համբարձին դրունք յաւիտենից , և մտցէ թագաւոր փառաց :

Ո՛վ է սա թագաւոր փառաց . Տէր հզօր զօրութեամբ իւրով . Տէր հզօր 'ի պատերազմի :

Համբարձէք իշխանք զդրունս ձեր 'ի վեր . համբարձին դրունք յաւիտենից , և մտցէ թագաւոր փառաց :

Ո՛վ է սա թագաւոր փառաց . Տէր զօրութեանց՝ սա ինքն է թագաւոր փառաց :

ՀՈԳԻՈՅ ԳԱԼՍՏԵԱՆ

ԿԻՐ . Որ զորմութեամբ Տեառն լի եղև երկիր , և Բանիւ Տեառն երկինք հաստատեցան . և Հոգւով բերանոյ նորա ամենայն զօրութիւնք նոցա :

ԲՇ . Եկայք ցնծացուք 'ի Տէր , աղաղակեսցո՛ւք առ Աստուած փրկիչ մեր :

ԳՇ . Երգեցէ՛ք Տեառն երգ նոր . ծա-

ապեցէ՛ք Տեառն ուրախութեամբ :

ԴԸ . Սլան անուան քո Տէր՝ կեցուցես զիս , արդարութեամբ քով հանցես 'ի նեղութենէ զանձն իմ :

ԵԸ . Ողորմես ինձ Տէր զի հիւանդ եմ ես . բժշկես զանձն իմ , զի խռովեցան ոսկերք իմ :

ՈՒՐ . Յիշեա՛ Տէր՝ զգթութիւնս քո , և զողորմութիւնս քո՝ որք են յաւիտենից :

ԲԸ . Յիշեցիս օրհնեցէ՛ք զԱստուծ , զՏէր յաղբերացն Իսրայէլի :

ՏԱՊԱՆԱԿԻ

Րբի Տէր 'ի հանգիստ քո՝ դու և տապանակ կտակի սրբութեան քո :

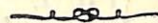
ՊԱՅԾԱՌԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ

ԿԻՐ . Բնա լուսաւոր հովանի լինէր նոցա . ձայն եղև յամպոյն՝ որ ասէ , դա՛ է Որդի իմ սիրելի ընդ որ հաճեցայ :

ԲԸ . Բարձրութիւնք լերանց նորա են .

նորա է ծով՝ և նա արար զնա , և զցամաք ձեռք նորա ստեղծին : Եւ այժմ երկիր պաշտօնք նմա . անկցուք և լացցուք առաջն Տեառն արարչին մերոյ :

ԳԸ . Վրո՛ են երկինք՝ և քո է երկիր . զաշխարհս լրիւ իւրով դու հաստատեցեր : զՀիւսիս և զՀարաւ դու արարեր . Թաքոր և Հերմոն յանուն քո ցնծացեն :

ՆԱԻԱԿԱՏԵԱՑ , ԽԱԶԻ

ԵԻ

ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ

ՇԲ . Սիրեաց Տէր զՍիրով , և ընտրեաց բնակիլ 'ի նմա . ասէ՛ այս է հանգիստ իմ յաւիտեանս յաւիտենից . 'ի ամա բնակեցայ՝ զի հաճեցայ ընդ սա :

ԿԻՐ . Տիր զօրութիւն ծառայի քո . կեցի զորդի աղախնոյ քո . և արա՛ առիս նշան բարութեան :

ԲԸ . Ետուր երկիւղածաց քոց նշան , զի ապրեսցեն յերեսաց աղեղան :

ԳԸ . Սիրեաց Տէր զՍիրով , և ընտրեաց բնակիլ 'ի նմա . ասէ՛ այս է հանգիստ իմ

յաւիտեանս յաւիտենից . 'ի սմա ընակեցայց՝
զի հաճեցայ ընդ սա :

ԴԸ . Տէր սիրեցի զվայելութիւն տան
քո , և զտեղի յարկի փառաց քոց :

ԵԸ . Որպէս սիրելիք եմ յարկք քո Տէր
զօրութեանց . ցանկայ և փափաղի անձն իմ՝
'ի զաւիթս քո : Սիրտ իմ և մարմին իմ՝
ցնծացէ առ Աստուած կենդանի :

ՈՒՐ . Եւտուր երկիւղածաց քոց նշան ,
զի ապրեսցին յերեսաց աղիղան :

ՇԲ . Որպէս փրկեցան սիրելիք քո . կե-
ցի աջով քո , և լիւր մեզ :

ԵՆԵՂԵՑԻՈՅ

Հիմունք նորա 'ի լեառն սուրբ նորա .
սիրէ Տէր զգրուես Սիոնի առաւել քան
զամենայն յարկան Յակովբայ :

ԵԻՍ

Փառաւորեալն խօսեցաւ վասն քո , ա-
հաւադիկ քաղաքդ Աստուծոյ :

ԵԻՍ

Տէր հիվ կացցէ 'ի խորանի քում . կամ

հիվ ընակեսցի 'ի լեառն սուրբ քո :

Որ զնայ անբիծ , գործէ զարդարու-
թիւն . խօսի զճշմարտութիւն 'ի սրտի իւ-
րում :

ԽԱԶԻ

Նշանեցաւ առ մեզ լոյս երեսաց քոց . և
եւտուր ուրախութիւն սրտից մերոց :

ՎԵՐԱՓՈԽՄԱՆ

ԻՆՆ ԱԻՈՒՐՑ

Ըստ Գրքի Տօնացի

ԿԻՐ . Եւսօր ծնաւ որ 'ի Հօրէ յառաջ
քան զյաւիտեանս Որդին . որ է օծեալ Տէր
'ի քաղաքի Դաւթի : Ի վայելութիւն սրբոց
քոց՝ յարգանդէ յառաջ քան զարուեսակ
ծնայ զքեզ :

ԲԸ . Ուրախ լեր բերկրեալք Տէր ընդ
քեզ . օրհնեալ ես դու 'ի կանայս . և օրհ-
նեալ է պտուղ որովայնի քո :

ԳԸ . Եւրի Տէր 'ի հանգիստ քո . դու և
տապանակ կտակի սրբութեան քո :

ԱԻԵՏԵԱՅ ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Ուրախ լեր բերկրեալդ Տէր ընդ քեզ .
օրհնեալ ես դու 'ի կանայս . և օրհնեալ է
պտուղ որովայնի քո :

ՃՐԱԳԱԼՈՒՑԻ ԾՆՆԴԵԱՆ

Հոգին սուրբ եկեացէ 'ի քեզ . և զօ-
րութիւն բարձրելոյն հովանացի քեզ :

ԾՆՆԴԵԱՆ

ԱՍՏ ՈՒԹ ԱԻՈՒՐՑ

Ա . Լյսոր ծնաւ որ 'ի Հօրէ յառաջ քան
զյաւիտեանս Որդին . որ է օծեալ Տէր 'ի-
քաղաքի Դաւթի : Ի վայելչութիւն սրբոց
քոց՝ յարգանդէ յառաջ քան զարուսեակ
ծնայ զքեզ :

Բ . Հոգւով սրբով զօրացեալ սուրբ Ստե-
փաննոս . և ընտրեալ յորովայնէ : Ճշմարիտ
վկայ . սիրող և առաքեալ առաքողին . 'ի-

ՔՐԻՍՏՈՍԷ ընկալար զգոլարթնոցն զպսակե-
Դ . Կարապետն Յովհաննէս զարհուրեալ
'ի յորովայնէ յորովայն երկրպագէր . սպա-
սաւոր եղև Բանին Աստուծոյ . և լուեալ
զհաւոր զձայնն՝ աղաղակէր ասելով, ահա
Գառն Աստուծոյ որ բառնայ զմեզս աշխար-
հի :

Դ . Ուրախ լեր բերկրեալդ Տէր ընդ քեզ՝
օրհնեալ ես դու 'ի կանայս . և օրհնեալ է
պտուղ որովայնի քո :

Ե . 'Ի ու մանուկ՝ մարգարէ բարձրելոյն
Ֆոքեսի . զնացես առաջի Տեառն՝ պատ-
քաստել զճանապարհս նորա :

Զ . Եհան զիս 'ի գրոյ տառապանաց , 'ի
կաւոյ և 'ի տղմոյ : Հաստատեաց 'ի վերայ
վիմի զոտոս իմ . և ուղղեաց զգնացս իմ :

Եմ . 'Ի ու ես քահանայ յաւիտեան ըստ
կարգին Մեքիսեդեկի . և Տէր ընդ աջմէ
քումմէ :

Ե . Երգուաւ Տէր Դաւթի Ճշմարտու-
թեամբ՝ և ոչ ստեաց նմա , 'ի պտղոյ որո-
վայնի նորա նստուցանել յաթող նորա :

Բ . Ուրախ լեր բերկրեալդ Տէր ընդ քեզ .
օրհնեալ ես դու 'ի կանայս . և օրհնեալ է
պտուղ որովայնի քո :

ՏԵԱՌՆ ԸՆԴ ԱՌԱՋԻ

Տէր 'ի տաճար' սուրբ իւրում. Տէր յեր-
կինս յաթոռ իւրում :

ՄԵԾԻ ՈՂՈԳՈՄԵԱՆ

ՈՐ Է

ԾԱՂ ԿԱԶԱՐԴԻ

Տէր Աստուած մեր երկեցաւ մեզ . ա-
րարէ՛ք տօնս ուրախութեան կանխաւ, մինչև
յանկիւնս սեղանոյ :

ՀՐԵՇՏԱԿԱՊԵՏԱՅ

Ողորմութեամբ Տեառն լի եղև երկիր ,
և բանիւ Տեառն երկինք հաստատեցան . և
Հոգւով բերանոյ նորա ամենայն զօրութիւնք
նոցա :

ՅՈՂՀԱՆՆՈՒ ԿԱՐԱՊԵՏԻՆ

'Կիւ մանուկ՝ մարգարէ բարձրելոյն կո-
չեսջիր . գնասցես առաջի Տեառն՝ պատրաս-
տել զճանապարհս նորա :

ՅՈՂՀԱՆՆՈՒ ԳԼԽԱՏՄԱՆ

Կարապետն Յովհաննէս զարհուրեալ՝ 'ի
յորովայնէ յորովայն երկբազէր . սպասա-
ւոր եղև բանին Աստուծոյ . և լուեալ զա-
հաւոր զձայնն՝ աղաղակէր ասելով, ահա
Գառն Աստուծոյ որ բառնայ զմեղս աշխար-
հի :

ՄԱՐԳԱՐԵԻՅ

ՅԵԿԿԵղեցիս օրհնեցէ՛ք զԱստուած , և
զՏէր յաղբերացն Իսրայէլն :

ԱՌԱՔԵԼՈՅ

Կացուցես զնոսա իշխանս ընդ ամենայն

Երկիր . և յիշեսցի անուն քո ընդ ամենայն
ազգս ազգաց :

Ինդ ամենայն երկիր ել բարբառ նոցա ,
և մինչև 'ի ծագս աշխարհի են խօսք նոցա :

ԴԱԻԹԻ ԵՒ ՅԱՅՈՎՐԱՅ

Յիշե՛ս Տէր զԴաւիթ , և զամենայն հե-
ղութիւն նորա :

ՆԱԽԱՀԱՐՑ

Պատմէ զբան իւր Յակովբայ , զարդա-
րութիւն և զիրաւունս Իսրայէլի :

ԼՈՒՍԱԻՈՐՁԻ

Համբերելով համբերի Տեառն , և նայե-
ցաւ առիս . և լուաւ աղօթից իմոց :

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՅ ԵՒ ՎԱՐԴԱՊԵՏԱՅ

Ինչպէս քո զգեցին զարդարութիւն .

և նուրբ քո ցնծալով ցնծասցեն :

ՃԳՆԱԻՈՐԱՅ

Երանելի են որք բնակեալ են 'ի տան
Տեառն . յաւիտեանս յաւիտենից օրհնեսցեն
զքեզ :

ԿՈՒՍԱՆԱՅ

Կացցէ դշտոյ ընդ աջմէ քումմէ՝ 'ի հան-
դերձրս ոսկէ հուռս զարդարեալ և պաճու-
ճեալ :

Տարցին թագաւորի կուսանք զհետ նո-
րա՝ և զընկերս նորա տարցին նմա :

ԹԱԳԱԻՈՐԱՅ

Տէր 'ի զօրութեան քում՝ ուրախ Եղեցի
թագաւորն . 'ի փրկութեան քում ցնծասցէ
յոյժ :

ՔԱՌԱՍՆԻՑ ԵՒ ԵՐԿՈՒՑ ԲԻՒՐՈՑ

Ընցաք մեք ընդ հուր և ընդ ջուր, և հաներ զմեզ 'ի հանգիստ:

ԱՒԱԳ ՀԻՆԳՐԱԲԱԹԻ

Պատրաստ արարեր առաջիմ զսեղան՝
ակն յանդիման նեղչաց իմոց:

ԱՅԳՈՒՑ

Ընդ երեկոյս հանգիցեն լալիք. առաւօ-
տու եղիցի ուրախութիւն:

ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՑ

ԱՁ. Տէր սիրէ զերաւունս. և ոչ ընդ
վայր հարկանէ զսուրբս իւր. այլ յաւի-
տեան պահէ զնոսա:

Եւ. Փրկութիւն արդարոց 'ի Տեառնէ.
վերակացու է նոցա 'ի Ժամանակս նեղու-
թեան:

ԱԿ. Պարծեսցին սուրբքն փառօք՝ և

ցնծացեն 'ի հանգիստ իւրեանց՝ և բարձր
րացեն զԱստուած բերանօք իւրեանց:

ԲԿ. Երգացին արդարքն առ Տէր, և
Տէր լուաւ նոցա. յամենայն նեղութենէ նո-
ցա՝ փրկեաց զնոսա:

ԳՁ. Սոսն քո մեռանիմք զօրհանապաղ.
համարեցաք որպէս զոչխար 'ի զենումն:

ԴԿ. Երախ լիցին ամենեքեան՝ ոյք յու-
սացեալ են 'ի քեզ. յաւիտեան ցնծացեն:
և բնակեսցիս դու 'ի նոսա:

ԴՁ. Երգարքն որպէս զարմաւենիս ծաղ-
կեսցին. որպէս զմայրսն Լիբանանու բա-
ղումք եղիցին:

ԴԿ. Բազում նեղութիւնք են արդարոց.
յամենայն փրկէ զնոսա Տէր. և պահէ զա-
մենայն ոսկերս նոցա. և մի 'ի նոցանէ ոչ
կորիցէ:

Աւր ընդհանրէ զոմբէ Աւարարանի ըստ զոմ-
բանի ոմբ, ըստ յոմբէ Տոմարոցի: Եւ
յետոյ ասէ հանգիստ հոմարոյ:

Դ. Փառք քեզ. Տէր Աստուած մեր:

ՀԱՆԳԱՆԱԿ

ՀԱՒԱՏՈՅ

ԵՐԵՔ ՀԱՐԻՐ ՏԱՍՆ ԵՒ ՈՒԹ ՀԱՅՐԱ-

ՊԵՏԱՑ ՆԻԿԻՈՅ ՍՈՒՐԲ ԺՈՂՈՂՈՅՆ

Հաւատամք 'ի մի Աստուած Հայրն ամենակալ. յարարին երկնի և երկրի. երեւելաց և աներևութից : Եւ 'ի մի Տէր (Յ)ԻՍՈՒՍ ՔՐԻՍՏՈՍ Որդին Աստուծոյ. ծնեալն յԱստուծոյ Հօրէ միածին. այսինքն յեղութենէ Հօր : Բնութեամբ յԱստուծոյ. Լոյս 'ի Լոյսոյ. Աստուած ճշմարիտ. յԱստուծոյ ճշմարտէ : Դնունդ և ոչ արարած : Լոյն ինքն 'ի բնութենէ Հօր. որով ամենայն ինչ եղև յերկինս և 'ի վերայ երկրի. երեւելիք և աներևոյթք : Որ յաղագս մեր մարդկան, և վասն մերոյ փրկութեան՝ իջեալ 'ի յերկնից՝ մարմնացաւ, մարդացաւ, ծնաւ կատարելապէս 'ի Լարիամայ սրբոյ կուսէն Հոգւոյն սրբով : Որով էառ զմարմին, զՀոգի, և զմիտ. և զամենայն որ ինչ է 'ի մարդ. ճշմարտապէս և ոչ կարծեօք : Չարարեալ, խաչեալ, թաղեալ. յերրորդ աւուր յարուցեալ. ելեալ 'ի յերկինս նովին մարմնով և նստաւ ընդ աջի Հօր : Կալոց է

նովին մարմնով և փառօք Հօր 'ի դատել զկենդանիս և զմեռեալս. որոյ Թաղաւորութեանն ոչ գոյ վախճան : Հաւատամք և 'ի սուրբ Հոգին. յանդն և կատարեալն : Որ խօսեցաւ յօրէնս և 'ի մարգարէս և յԱւետարանս : Որ էջն 'ի Յորդանան. քարոզեաց զառաքեալն. և բնակեցաւ 'ի սուրբն : Հաւատամք և 'ի մի միայն ընդհանրական և յառաքելական եկեղեցի : Ի մի մկրտութիւն. յապաշխարութիւն. 'ի քաւութիւն և 'ի թողութիւն մեղաց : Ի յարութիւն մեռելոց. 'ի դատաստան յաւիտենից. Հոգւոց և մարմնոց : Յարքայութիւն երկնից և 'ի կեանսն յաւիտենականս :

Իսկ որք ասեն՝ էր երբեմն, յորժամ ոչ էր Որդի. կամ էր երբեմն, յորժամ ոչ էր սուրբ Հոգի. կամ թէ՛ յոչէից եղին. կամ յայլմէ էութենէ ասեն լինիլ զՈրդին Աստուծոյ՝ և կամ զսուրբ Հոգին : Եւ թէ՛ փոփոխելիք են կամ այլալիքք : զայնպիսիսն նշովէ կաթուղիկէ և առաքելական եկեղեցի :

Ս. (Որհնա Տէր :

ՅԵՏ ԺՈՂՈՂՈՅՆ ՆԻՆՈՅ

ԱՍԱՑԵԱԼ

Ի ՍՐԲՈՅՆ ԳՐԻԳՈՐԷ ԼՈՒՍԱԻՈՐՉԵՆ ՄԵՐՄԷ

Ք. Իսկ մեք փառաւորեսցուք. որ յառաջ քան զյաւիտեանս. երկիրպագանելով սրբոյ երրորդութեանն և միոյ Աստուածութեանն Հօր և Որդւոյ և Հոգւոյն սրբոյ, այժմ և միշտ և յաւիտեանս յաւիտենից. Ամէն:

Ս. Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղաչեսցուք:

Դ. Տէր ողորմես:

Ս. Եւ ևս հաւատով աղաչեսցուք և խնդրեսցուք ՚ի Տեառնէ Աստուծոյ և ՚ի փրկչէն մերմէ ՅԵՍՈՒՍԷ ՎՐԻՍՏՈՍԷ ՚ի Ժամուս պաշտաման և աղօթից: Օ, ի արժանի ընդունելութեան արասցէ լուսիցէ Տէր ձայնի աղաչանաց մերոց: Բնկալցի ըզխնդրուածս սրտից մերոց: Թողցէ զյանցանս մեր ողորմեսցի ՚ի վերայ մեր: Բղօթք մեր և խընդրուածք յամենայն Ժամ. մըտցին առաջի մեծի Տէրութեան նորա: Եւ նա տացէ մեզ միաբան միով հաւատով արդարութեան վաստակիլ ՚ի գործըս բարիս: Օ, ի զօղորմու.

Թեան ըզնորհան իւր. արասցէ ՚ի վերայ մեր. Տէրն ամենակալ. կեցուցէ և ողորմեսցի:

Դ. Կեցո Տէր:

Ս. Օ, Ժամ սուրբ պատարագիս և զառաջիկայ օրս խաղաղութեամբ անցուցանել հաւատով ՚ի Տեառնէ խնդրեսցուք:

Դ. Հնորհեա Տէր:

Ս. Օ, հրեշտակ խաղաղութեան պահպան անձանց մերոց. ՚ի Տեառնէ խնդրեսցուք:

Դ. Հնորհեա Տէր:

Ս. Օ, բաւութիւն և ըզթողութիւն յանցանաց մերոց. ՚ի Տեառնէ խնդրեսցուք:

Դ. Հնորհեա Տէր:

Ս. Օ, սրբոյ խաչին մեծ և կարող զօրութիւն յօգնութիւն անձանց մերոց. ՚ի Տեառնէ խնդրեսցուք:

Դ. Հնորհեա Տէր:

Ս. Եւ ևս միաբան վառըն Քըշմարիտ և սուրբ հաւատոյս մերոյ՝ զՏէր աղաչեսցուք:

Դ. Տէր ողորմես:

Ս. Օ, անձինքս և ըզմիմեանս Տեառն Աստուծոյ ամենակալին յանձն արասցուք:

Դ. Վեղ Տեառնդ յանձն եղիցուք:

Ս. Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր՝ ըստ մեծի ողորմութեան քում. ասացուք

ամենեքեան միարանութեամբ :

Դ. Տէր ողորմեա . Տէր ողորմեա . Տէր
ողորմեա :

Ս. Օրհնեա Տէր :

Ք. Որպէս զի արժանաւորք" : Սաղա" :

Դ. Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Ս. Բստուծոյ երկրպագեացուք :

Դ. Բաջի քո Տէր :

Ք. Սաղաղութեամբ քով ՔՐԻՍՏՈՍ
փրկիչ մեր, որ'ի վերէ քան" :

Ս. Օրհնեա Տէր :

Ք. Տէր Աստուած օրհնեացէ զամենեսեանդ :

Ս. Մի ոք յերեսայից . մի ոք 'ի թերա-
հաւատից . և մի ոք յապաշխարողաց . և
յանմաքրից մերձեացի յԱստուածային խոր-
հուրդս :

Դ. Մարմին Տէրունական . և Արիւն
Փրկչական . կայ առաջի . երկնային զօրու-
թիւնքն աներեւոյթս . երգեն և ասեն ան-
հանգիստ բարբառով . սուրբ . սուրբ . սուրբ
Տէր զօրութեանց :

Ս. Սաղմոս ասացէք Տեառն Աստուծոյ
մերոյ . դըպիրք ձայնիւ քաղցրութեամբ
զերգըս հոգեորս :

ՍՐԲԱՍԱՑՈՒԹԻՒՆՔ

ԸՍՏ ՊԱՏՇԱՅԻ ԱՒՈՒՐ

ԾՆՆԴԵԱՆ ԱԻԵՏԵԱՑ

ՊԱՅՄԱՌԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ

ԵՒ

ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Բազմութիւնք հրեշտակաց . և զօրաց
երկրնաւորաց . իջեալ 'ի յերկր'նից ընդ
ըմիսին թագաւորին : Որք երգէին և ա-
սէին . սա է Որդին Աստուծոյ . ամենեքեան
ասացուք . ուրախ լըուք երկինք և ցըն-
ծացին հիմունք աշխարհի : Օ, ի Աստը-
նած ըն ըյաւիտեանական 'ի յերկրի երե-
ւցաւ . և ընդ մարդկան շըրջեցաւ . զի կե-
ցուսցէ զանձինրս մեր :

ԱԻԱԳ ԷԻՆԳԸԱՐԱԹԻ

Որ վերայ նըստիս 'ի կառս հրանիւթ

քառակերպեանս : Ընչառելի Բանըդ Աստու-
ռած : Եսոր իջեալ 'ի յերկընայնոցն
ըվանս ըքոյ արարածոցս . յանձն առեր բազ-
միլ ընդ աշակերտսն : Եւ Սերովբէքն և
Քերովբէքն հիացեալ զարմանային . և պի-
տութիւնքս վերին զօրացն ը'սքանչացեալ
աղաղակէին ասելով . սուրբ . սուրբ . սուրբ
Տէր զօրութեանց :

ՅԻՆԱՆՑ ԵՒ ԽԱՉԻ

Ով է որպէս Տէր Աստուռած ը'մեր .
խաչեցաւ վասն մեր . Թաղեցաւ . և յարեալ
հաւատարիմ եղև յաշխարհի' և համբար-
ձաւ փառօք : Եւկայք Ժողովուրդք . զօրհ-
նութիւն ընդ հրեշտակս երգեսցուք նրմա
ասելով . սուրբ . սուրբ . սուրբ ես Տէր
Աստուռած ըմեր :

ՅԻՒՐԱԿԵՒ . ԵԿԵՂԵՑԻՈՅ . ԾԱՊԱԶԱՐԴԻ

ԵՒ

ՀՐԵՇ ՏԱԿԱՑ

Հրեշտակային կարգաւորութեամբ լըցեր
Աստուռած . զքո' սուրբ զեկեղեցի : Հա-
զարբ հաղարաց հրեշտակատեղք կան ա-
ռաջի քոյ : Եւ բիւրբ բիւրոց հրեշտա-
կք պաշտեն ըբեզ Տէր . և 'ի մարդկանէ
հաճեցար ընդունիլ զօրհնութիւն : Չայնիւ
խորհրդականաւ . սուրբ . սուրբ . սուրբ .
Տէր զօրութեանց :

ՊԱՆՑ ՆՆԶԵՑԵԼՈՑ

Սան յիշատակի հանգուցելոցն . ընկալ
Հայր սուրբ մարդասէր ըզպատարագս : Եւ
համարեա զհոգիս նոցա . 'ի թիւ սրբոց քոց
յարգայութեանդ երկնից : Սանաւանդ' զի
հաւատով մատուցուք ը'զպատարագս .
հաշտեսցի Աստուռածութիւնդ . և հանգու-
ցե զհոգիս նոցա :

ՄԱՐՏԻՐՈՍԱՅ

Արքութիւն սրբոց մեծ ես և ահաւոր :
Եւ զինընդունութիւնը հրեշտակացն օրհնեն
ըզքեզ և ասեն : Փառք 'ի բարձունս Աս-
տուծոյ և յերկիր խաղաղութիւն :

ՄԱՐԳԱՐԷԻՑ . ԱՌԱՔԵԼՈՅ

ԵՒ

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱՅ

Եմնակալ ես Տէր զօրութեանց . որ Թա-
գաւորդ ես յաւիտենից : Որ նըստիս յերկնից
'ի յերկինս և լոյս ծագես յարարածն քո :
Որ խոնարհութեամբ իջեր 'ի յերկիր . քեզ
պատարագը մատուցանեմք : Եւ սուրբ
զանունըդ քո փառաւորեմք . Տէր որ պըւ-
ակիչդ ես քոց սըրբոց (այժմեան) : Ասըն
զի սոքա են մեզ բարեխօս . Տէր ամենա-
կալ 'ի քում յարքայութեանդ :

Եւ Բէ հանդեսոր օր լինի , և զորք Խոր-
հորդն Վերեւել հաճես , այն է որդւոյն
Բեւն : Յորժամ հաճես առ :

Ք . Տէր Աստուած օրհնես զամեն-
մեանդ :

Եւ ասէմք քեզ :

Ս . Սաղմոս ասացէք Տեառն Աստուծոյ
մերոյ :

Եւ զորք երգեն Վերահորդւոյն և
պարգևի մարդ հանգիստ :

Ս . Մի ոք յերախայից . մի ոք 'ի Թե-
րահաւատից :

Դ . Սարմին Տէրունական . և :

Եւ Գան Խնդրէնէլ 'ի որք Խորհորդն :

Ս . Յարևու է հար ըզխորան իւր . և ինքն
որպէս փեսայ . զի ելանէ յառազաստ իւր-
մէ :

Դ . Եւ ցընծայ նա որպէս հըսկայ . ըն-
թանալ ըզճանապարհն իւր :

Ս . Որք ըզբրովրէիցն :

Դ. Խորհրդաբար կերպարանիմք :

Ե- Գ-ն յարկ-էլից Կ-ը յն :

Ս. Անատոլիոս արարէք այնմիկ՝ որ նրս-
տի յերկնից երկինս ընդ արևելս :

Դ. Եւ կենդանարար երրորդութեանն .
 զերեքսրբեան օրհնութիւնս մատուցանմբ:

6- 4th 't 4th 1st - 2nd 2nd :

Ս. Բստուած 'ի Հարաւոյ ԿԵՏԵՂԷ . և
ՍՈՒՐՐՆ 'ի Փառան ԼԻՈՆԷ :

Դ. Օսմենայն ըզկենցաղականս 'ի բաց
գլխի լոյլ ըզգործս :

Եւ զան յապարհան խորանին, և բարձոյ ընթաց
 ար խորհրդոյն առաջե հանդարդաւ-լեամբ :

Ս. Համբարձէք իշխանք զդրոնս ձեր
 'ի վեր . համբարձին դրոնք յաւիտեանից, և
 մտցէ Թագաւոր փառաց :

Ե- ԴԱԿԱՐԱԳՕՂԷ ԻՆԶԱՐՆԷ Խ ՀԱՐՍԱՆԷ :

Ք. Ո՞վ է առ թագաւոր փառաց, Տէր
Հօր զօրութեամբ իւրով. Տէր կարող 'ի-

պատկեր ըստ Տի ։

Դ. Որպես զե՛ղ շԹ ազաւորն՝ ամենեցուն
ընդունիցիմք:

Ս. Համբարձէք իշխանք զդրունս ձեր
 'ի վեր . համբարձին դրունք յաւիտենից .
 և մտցէ թագաւոր փառաց :

Ք. Ո՞վ է սա թագաւոր փառաց և Տէր
գորու թեանց :

Դ. ԼԵՆԻՆ ԸՂՏՐԻՆՈՒԿԱԳՆ ՏՈՒՆԴԻՍՏԱԿԱՆ
ԲՆԾԱԽԵԱԼ ԲԵՐԻՈՒՄ ԸՂԼԱՐԳ :

Ս. Ս) Ինքն է թագաւոր փառաց :

[illegible]

Ք. ( )^ր Հսեալ եկեալ անուամբ Տեառն :

ጉ. ለገቢዎቼ ፡

Եւ ևս խաղաղութեան զՏԵՐ աղաչես-
ցիւք :

Դ. Տէր ողորմես :

— Ս. Եւ նս հաւատով և սը՛րբութեամբ
կացցիւք յաղօթս առաջի սրբոյ սեղանոյս
Աստուծոյ հաշիւ : Ս'ի խըղճիւ և զայլ թակ-
դութեամբ . մի նեղգութեամբ խորամանկու-
թեամբ . մի պատրանօք և խաբէութեամբ .
մի երկմտութեամբ և մի թիրահաւատու-

Թեամբ . այլ ուղիղ վարուք . պարզ մտք .
միամիտ սրտիւ . կատարեալ հաւտով :

Եւ ընդ սիրով լի և առաւելեալ ամենայն
գործովք բարութեան : Կացցուք յաղօթս
առաջի սրբոյ սեղանոյս Աստուծոյ . և զըտ-
ցիւք զողորմութեան ըզշնորհս : Յաւուր
յայտնութեան և 'ի միւսանգամ գալըստեան՝
Տեառն մերոյ և փրկչին ՅԻՍՈՒՍԻ ՎԵ-
ՐԻՍՈՍԻ . կեցուցէ և ողորմեցի :

Դ . Կեցի՞ Տէր և ողորմեա :

Ս . Օրհնեա Տէր :

Ք . Շնորհք և մարդասի" : Խաղա" :

Դ . Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Ս . Լստուծոյ երկրպագեացուք :

Դ . Եւ զի քոյ Տէր :

Ս . Ողջոյն տուք միմեանց 'ի համարոյր
սրբութեան . և որք ոչ էք կարողք հա-
ղորդիլ Աստուածային խորհրդոյս՝ առ դը-
րսւնըս ելէք և աղօթեցէք :

Դ . ՎԵՐԻՍՈՍ 'ի մէջ մեր յայտնեցաւ .
որ է'նն Աստուած աստ բազմեցաւ : Խա-
ղաղութեան ձայն հնչեցաւ . սուրբ ողջունի
հրաման տրւաւ : Եւ կեղեցիս մի անձն եղև .
համբոյրըս յօդ լըրման տրւաւ : Թշնամու-
թիւնն հեռացաւ . սէրն ընդհանուրս սրբի-
ռեցաւ : Եւրդ պաշտօնեայք բարձեալ ըզ-
ձայն . տուք զօրհնութիւն 'ի մի բերան :

Միանական Աստուածութեանն . որում
Սրովբէքն են սրբաբան :

Ոհնէ և զայս ասեմ 'ի հանդիսի ասեմ :

Ս . Որք հաւատով կայք յանդիման . սուրբ
սեղանոյս արքայական : Տեսէք բազմեալ
զՎԵՐԻՍՈՍ արքայն . և շուրջ պատեալ
զօրք վերնական :

Դ . Սեր համբառնամք զաչս ունելով .
և պաղատիմք զայս ասելով : Օմեղըս մեր
մի յիշեսցես : այլ գթութեամբ քո քաւես-
ցես : Եւ զի հրեշտակացն օրհնեմք ըզքեզ .
և' ընդ սրբոց քոց Տէր փառք քեզ :

Ս . Եւ կացցուք . երկիւղիւ կացցուք ,
բարութք կացցուք . և նայեցարուք զգու-
շութեամբ :

Դ . Եւ քեզ Աստուած :

Ս . Պատարագ ՎԵՐԻՍՈՍ մատչի գառն
Աստուծոյ :

Դ . Ողորմութիւն և խաղաղութիւն և
պատարագ օրհնութեան :

Ս . Օրհնեա Տէր :

Ք . Շնորհք՝ սէր՝ և Աստուածային սրբ-
բարար զօրութիւնն :

Դ . Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Ս . Եւ զերունս ըզերունս . ամենայն ի

մաստուծեամբ և ըզգուշութեամբ : Ի վեր
ընծայեցուցէք ըզմիտըս ձեր Աստուածային
երկրւղիւ :

Դ. Սէնիմք՝ առ քեզ Տէր ամենակալ :

Ս. Եւ զոհացարուք ըզՏեառնէ բոլր
բով սըրտիւ :

Դ. Երթան և՛ իրաւ :

Ս. Օրհնեա Տէր :

Ք. Եւ ընդ Սերովբէսն և ընդ Քերով-
բէսն :

Իսկ 'ի հանդիմանումս Եւսէի Արթան
և իրաւէն ասին զայն :

Ս. Եւ զըստոյդ փըրկութեան որ միշտ
ընդ ամենայն տեղիս զոհութիւն մատու-
ցանիմք քեզ ՎՆԻՍՏԱՍ : Որով և ըզհրա-
շալի զյարութիւնըդ քո գովեն զօրութիւնք :
Սարսին Սերովբէսն . Կողան Քիրովբէսն . և
շշնանութիւնք վերին պետութեանց ըն պար-
առեալ ձայնիւ եղանակին և ասին :

Դ. Սուրբ . սուրբ . սուրբ . Տէր զօրու-
թեանց : Ի ի են երկինք և երկիր փառօք
քո . օրհնութիւն 'ի բարձունս . օրհնեալ
որ եկիր և գալոցդ ես անուամբ Տեառն .
Ուսանա 'ի բարձունս :

Ս. Օրհնեա Տէր :

Ք. Եւսէի կերէք այս է ՄԱՐՄԻՆ" :

Դ. Եւսէն :

Ս. Օրհնեա Տէր :

Ք. Եւսէի 'ի սմանէ ամենեքեան այս է
ԱՐԻՒՆ" :

Դ. Եւսէն : ԱՅՐ երկնաւոր . որ զՈր-
դիդ քո ետուր 'ի մահ . վասն մեր պար-
տական պարտեաց մերոց . հեղմամբ արեան
հորա . աղաչեմք ըզքեզ ողորմեա քո բա-
նաւոր հօտի :

Ս. Օրհնեա Տէր :

Ք. Եւ զքոյս 'ի քոյոց՝ քեզ մատուցա" :

Դ. Յամենայնի օրհնեալ ես Տէր . օրհ-
նեմք ըզքեզ . գովեմք ըզքեզ . զոհանամք
ըզքէն . աղաչեմք ըզքեզ Տէր Աստուած
մեր :

Ս. Օրհնեա Տէր :

Ք. Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Դ. Եւ ընդ հոգւոյդ բուժ :

Ս. Եւստուծոյ երկիրպագեացուք :

Դ. Եւսէի քոյ Տէր : Որդի Աստու-
ծոյ . որ պատարագեալ Հօր 'ի հաշտութիւն
հաց կենաց բաշխիս 'ի մեզ հեղմամբ Արեան
քո սուրբ . աղաչեմք ըզքեզ ողորմեա ա-
րեամբ քով փըրկեալ հօտի :

Ս. Օրհնեա Տէր :

Ք. Որպէս զի եղեցի սա ամենեցուն մեզ

մերձեցելոցս . յան" :

Դ . ՀՈԳԻ Աստուծոյ . որ զփառակցի քո՝
զխորհուրդ . իջեալ 'ի յերկնից կատարես ,
'ի ձեռը'ս մեր . հեղմամբ Արեան սորա ա-
ղաչեմք ըզքեզ հանգո զհոգիս մեր նընջե-
ցելոցն :

Ս . () րհնեա Տէր :

Ք . Ընդ որս և մեզ այց արասցես բա-
րերար Աստուած աղաչեմք :

Դ . Յիշեա Տէր և ողորմեա :

Ք . Բստուածածնին սրբոյ կուսին Մա-
րիամու և" :

Դ . Յիշեա Տէր և ողորմեա :

Սրբա-ազն յաշխարհի ոեղանոյն ճեպմոմած .
առաջ :

Ս . Բռաքելոց սըրբոց . Մարգարէից .
Վարդապետաց . Մարտիրոսաց . և ամենայն
Հայրապետաց սըրբոց . Առաքելագործ ե-
պիսկոսոսաց . երիցանց . ուղղափառ սար-
կաւազաց . և ամենայն սըրբոց : Եղիցի յի-
շատակ 'ի սուրբ պատարագս՝ աղաչեմք :

Դ . Յիշեա Տէր և ողորմեա :

Յարութեան հիւրոյէից զիս՝ առ :

Ս . () րհնեալ գովեալ և փառաւորեալ,
հրաշալի և Աստուածազարդ յարութեանն
ՔՐԻՍՏՈՍԻ երկիրպագանեմք :

Դ . Փառք յարութեան քո Տէր :

Ի հոնի «բեռնի զիս՝ առ :

Ս . Սուրբ և Աստուածահաճոյ . Մար-
գարէին . Հայրապետին . Առաքելոյն . Մար-
տիրոսին . (այն անուն) որոյ այսօր զսիշա-
տակըն կատարեցաք : Եղիցի յիշատակ 'ի-
սուրբ պատարագս՝ աղաչեմք :

Դ . Յիշեա Տէր և ողորմեա :

Ս . Բռաջնորդացն մերոց և առաջին լու-
սաւորչացն սըրբոց . Թադէոսի և Բարդու-
ղիմէոսի առաքելոցն և Գրիգորի լուսաւոր-
չին : Բրիստակիսի վարդանիսի . Յուսկա-
նըն . Գրիգորիսի . Ներսիսի . Սահակայ .
Դանիէլի . և Խաղայ . Մեսրովպայ վարդա-
պետին . և Գրիգորի Նարեկացւոյն . և Ներ-
սիսի Ելայեցւոյն . Յովհաննու Որոտնեցւոյն .
և Գրիգորի և Մովսիսի Տաթևացեացն . և
սրբոց Գրիգորիսեանց և Ներսիսեանց . Հով-
ուաց և Հովուապետացն Հայաստանեայց :
Եղիցի յիշատակ 'ի սուրբ պատարագս՝ ա-

ղաչեմք :

Դ. Յիշեա Տէր և ողորմեա :

Ս. Սխանանացելոց սը՛րբոց . առաքինա-
սէր և Աստուածուսոյց կրօնաւորացն . Պո-
ղոսի . Անտօնի . Պողայ . Մակարայ . Ոնոփ-
րիոսի . աբբայ Մարկոսի . Սրապիոնի . Նե-
ղոսի . Արսենի . Եւազրի . Պարսամայ . Յով-
հաննիսեանց և Սիմէօնեանց . սրբոց Ոսկեանց
և Սուքիասանց . և ամենայն սը՛րբոց . հարց
և աշակերտելոց նոցին ընդ տիեզերս . Ե-
ղիցի յիշատակ 'ի սուրբ պատարագս՝ աղա-
չեմք :

Դ. Յիշեա Տէր և ողորմեա :

Ս. Թագաւորաց հաւատացելոց սրբոց .
Աբգարու . Կոստանդիանոսի . Տը՛րդատայ .
և Թէոփոսից . և ամենայն սուրբ և բարե-
պաշտ Թագաւորաց և Աստուածասէր Իշ-
խանաց : Եղիցի յիշատակ 'ի սուրբ պատա-
րագս՝ աղաչեմք :

Դ. Յիշեա Տէր և ողորմեա :

Ս. Ինդհանուր ամենայն հաւատացելոց .
արանց և կանանց . ծերոց և տղայոց . և
ամենայն չափու հասակի հաւատով և սը՛ր-
բութեամբ 'ի ՔՐԻՍՏՈՍ Նընջեցելոցն : Ե-
ղիցի յիշատակ 'ի սուրբ պատարագս՝ աղա-
չեմք :

Դ. Յիշեա Տէր և ողորմեա :

Ս. Օրհնեա Տէր :

Ք. Եւս առաւել զեպիսկոպոսապետն :

Ս. Գոհութիւն և փառաբանութիւն մա-
տուցանեմք քեզ Տէր Աստուած մեր . վա-
սըն սուրբ և անմահ պատարագիս որ 'ի վե-
րայ սրբոյ սեղանոյս . զի սա մեզ 'ի սըր-
բութիւն կենդանութեան պարգեւեաց : Սո-
վաւ շնորհեա զսէր զհաստատութիւն և
զըղձալի զխաղաղութիւն ամենայն աշխարհի .
սրբոյ Եկեղեցւոյ և ամենայն ուղղափառ Ե-
պիսկոպոսաց . եպիսկոպոսապետին մերոյ և
պատուական Հայրապետին ամենայն Հայոց
տեառն (այ՞ առաջ .) և մերոյ արհի եպիս-
կոպոսին և երջանիկ րաբունապետին տեառն
(այ՞ առաջ .) և քահանայիս որ զպատա-
րագըս մատուցանէ : Եւ վասըն զօրութեանց
և յաղթութեանց Թագաւորաց Քրիստոնէ-
ից և իշխանացն բարեպաշտից : Եղաչե-
ցուք և խնդրեցուք և վասըն հոգւոցն
հանգուցելոց : Եւս առաւել վասըն հան-
գուցեալ րաբունապետացն մերոց . և հաս-
տատողաց Դպրատանց . և շինողաց սուրբ
Եկեղեցւոյս . և որք ընդ հովանեաւ սորին
են հանգուցեալ : Եղատութիւն եղբարց մե-
րոց գերելոց և շնորհ առաջիկայ Ժողովոր-
դեանս : Հանգիստ հաւատով և սրբութեամբ
'ի ՔՐԻՍՏՈՍ կատարելոցն : Եղիցի յիշա-

տակ 'ի սուրբ պատարագս՝ աղաչեմք :

Դ . Բոտ ամենայնի . և յաղագս ամենե-
ցուն :

Ս . Օրհնեա Տէր :

Ք . Եւ եղիցի ողորմութիւն մեծիս Աթ-
տուծոյ :

Դ . Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Եւ ողորմեա քոս ի բն :

Ս . Եւ ևս խաղաղութեան . զՏէր աղա-
չեսցիւք :

Դ . Տէր ողորմեա :

Ս . Ամենայն սրբովք զորս յիշատակեցաք .
ևս առաւելապէս . զՏէր աղաչեսցիւք :

Դ . Տէր ողորմեա :

Ս . Սոսն մատուցեալ և Աստուածային
պատարագիս որ 'ի վերայ սրբոյ սեղանոյս .
զՏէր աղաչեսցիւք :

Դ . Տէր ողորմեա :

Ս . Որպէս զի Տէր Աստուած մեր որ ըն-
կալաւ զսա 'ի սուրբ երկնային և յիմանալի
իւր մատուցարանն . զփոխանակն առաքես-
ցէ առ մեզ զչնորհս և զպարգևս Հոգւոյն
սրբոյ . զՏէր աղաչեսցիւք :

Դ . Տէր ողորմեա :

Ս . Բնկալ կեցի և ողորմեա . և պահեմ

զմեզ Տէր քոյին շնորհիւդ :

Դ . Կեցի մեզ Տէր քոյին շնորհիւդ :

Ս . Օրհնասրբութիւն զԱստուածածինն
զմիշտ կոյսն Մարիամ, հանդերձ ամենայն
սրբովք յիշելով . զՏէր աղաչեսցիւք :

Դ . Տէր ողորմեա :

Ս . Եւ ևս միաբան վասն ճշմարիտ և
սուրբ հաւատոյս մերոյ . զՏէր աղաչեսցիւք :

Դ . Տէր ողորմեա :

Ս . Օրհնեա մեր և զմիմեանս . Տեառն
Աստուծոյ ամենակալին յանձն արասցիւք :

Դ . Քեզ Տեառն յանձն եղիցուք :

Ս . Ողորմեաց մեզ Տէր Աստուած մեր .
բոտ մեծի ողորմութեան քում ասացիւք
ամենեքեան միաբանութեամբ :

Դ . Տէր ողորմեա . Տէր ողորմեա . Տէր
ողորմեա :

Ս . Օրհնեա Տէր :

Ք . Եւ տուր մեզ համարձակաձայն բար" :

Դ . Հայր մեր որ յերկինս ես . . սուրբ
եղիցի անուն քո : Եւ կեսցէ արքայութիւն
քո . եղիցի կամք քո՝ որպէս յերկինս և
յերկրի : Օհաց մեր հանապազորդ՝ տուր
մեզ այսօր : Եւ թող մեզ զպարտիս մեր .
որպէս և մեք թողումք մերոց պարտապա-
հաց : Եւ մի տանիր զմեզ 'ի փորձութիւն .
այլ փրկեա 'ի շարէ :

Ս . Օրհնեա Տէր :

Ք . Օ՛րհ քո է արքայու" : խաղաղու" :

Դ . Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Ս . Լ'ստուծոյ երկը՛րպագեցուք :

Դ . Լ'ռաջի քո Տէր :

Քահանայն խոնարհի . եւ աւետիկ թողա՛ւ-բարեպաշտ
: խոնարհին 'ի վայր : Եւ Սարգիս-Պապիկ : Գրիգոր :

Ս . Օրհնեա Տէր :

Ք . ՎՐԻՒՍՏՈՍԻ ԵՒ ՍՈՒՍԻՒՍԻ Տերամբ
մերով" :

Եւ Սարգիս-Պապիկ Բարեպաշտ :

Ս . Պրոշխուսուի :

Ք . Ի սը՛րբութիւն սրբոց :

Դ . Միայն սուրբ . միայն Տէր . ԵՒ ՍՈՒՍ

ՎՐԻՒՍՏՈՍ 'ի փառս Աստուծոյ Հօր . Ամէն :

Ս . Օրհնեա Տէր :

Ք . Օրհնեալ ՀԱՅՐ սուրբ Աստուած
Ճըշմարիտ :

Դ . Լ'մէն :

Ս . Օրհնեա Տէր :

Ք . Օրհնեալ Ո՛րհնի սուրբ Աստուած
Ճըշմարիտ :

Դ . Լ'մէն :

Ս . Օրհնեա Տէր :

Ք . Օրհնեալ ՀՈՒՅՈՒՄ սուրբ Աստուած
Ճըշմարիտ :

Դ . Լ'մէն :

Ս . Օրհնեա Տէր :

Ք . Օրհնութիւն եւ փառք Հօր եւ Որ' :

Դ . Լ'մէն : ՀԱՅՐ սուրբ . Ո՛րհնի սուրբ .
ՀՈՒՅՈՒՄ սուրբ : Օրհնութիւն ՀՈՐ եւ
ՈՐհնիս եւ սրբոց ՀՈՒՅՈՒՄ . այժմ եւ
միշտ եւ յաւիտեանս յաւիտենից . Ամէն :

Ս . Օրհնեա Տէր :

Ք . Ի սուրբ 'ի սուրբ պատուական" :

Եւ խաչմէսէ Քահանայն սէն-Քի 'ի վերայ թա-
ղաւրդէան եւ Դաւիթ 'ի առ-բե սեղան , եւ Կաթ-
նէն Վարդգէսի : Եւ ապա առ Տէր ողորմեա :

Սուրբ պատարագ ՀԱՅՐ կենաց .
Ողորմութեան մեզ գուռն բաց .
Խոստովանիմք ՎՐԻՒՍՏՈՍ Աստուած .
Փրկեա զաշխարհս 'ի փորձանաց :
Տէր ողորմեա . Տէր ողորմեա . Տէր ողորմեա :

Լրի Աստուած հարցն մերոց .
 Որ ապաւենդ ես նեղելոց .
 Հաս օգնութիւն ծառայից քոց .
 Լեր օգնական ազգիս Հայոց : Տէր ողոր" :

Լրդ անկանիմք առաջի քոյ .
 Պոչեմք մեղայ Տեառնդ մերոյ .
 Պարցի 'ի մէջ ցասումն քո .
 Սան անսպառ գթութեան քո : Տէր ողոր" :

Օ՛ի գիտացաք մեք հաւաստեալ .
 Որչափ մեղաց մերոց լցալ .
 Ուստի Տէրդ մեր բարկացալ .
 Լ'ի խրատել զմեզ զարթեալ : Տէր ողոր" :

Ի քէն հայցեմք մեզ օգնութիւն .
 Ըմենասուրբ երրորդութիւն .
 Տուր աշխարհի խաղաղութիւն .
 Եկեղեցեաց հաստատութիւն .
 Վրահանայից զգաստութիւն .
 Ժողովրդոց զարձ և զղջում .

Հեռաւորաց յաջողութիւն .
 Եւ նաւորդաց անդորրութիւն .
 Եւ հիւանդաց առողջութիւն .
 Եւ ջեցեղաց արքայութիւն .
 Եւ մեր մեղացս թողութիւն : Տէր ողոր" :

ՎՐԻՍՏՈՍ յարեար 'ի մեռելոց .
 Լոյս ծագեցար արարածոց .
 Սուրբ յարութեամբ քո կենարար .
 Յարի զմեզ 'ի կեանս անմահ : Տէր ողոր" :
 Ս . Սուրբ պատարագիս միջնորդութիւն :
 Դ . Յիշեալ Տէր և ողորմեալ :

Եւ ողորմեալ Տէր : Սուրբ Կրօնական :

Ս . Սաղմոս ասացէք Տեառն Աստուծոյ
 մերոյ՝ դպիրք ձայնիւ քաղցրութեամբ զեր-
 գըս հոգեւորս : Օ՛ի սմա վայելին սաղմոսք
 և օրհնութիւնք . ալելուիք և երգք հո-
 գեւորք : Սաղմոսեայք հանդերձ երգով
 սաղմոս ասացէք . և զՏէր յերկինս օրհնեցէք :

Եւ Դպիրքն եղանակէն :

Դ . ՎՐԻՍՏՈՍ պատարագեալ բաշխի 'ի

Յնժա՛ն ցնժա՛ն Դաւիթ արքայ աւետիս . հըն-
չեա՛ն զքնարն քո և խայտա՛ն աւետիս : Օր
ասացեր նախագուշակ աւետիս . կատարե-
ցաւ յոյժ գերունակ աւետիս : Թէ՛ ՚ի Սա-
բայ և յԱրաբայ աւետիս . սուրբ պատա-
րագ բերցեն նմա աւետիս : Լ՛հա երեք ար-
քայ եկին աւետիս . որ երեքեանն անուա-
նին աւետիս : Մեղբոն , Գասպար և Պաղ-
տասար աւետիս . որք ՚ի Սաբայ և յԱրաբայ
աւետիս : Սկի , կնդրուկ և Զմուռս նմա
աւետիս . ունին երեք աղնիւ ընծայ աւե-
տիս : Սկին զպատիւն արքայական աւե-
տիս : Կնդրուկն ըզգարդ Աստուածութեան
աւետիս : Օճուռսն որ էր անապական ա-
ւետիս . նշան թաղման և յարութեան ա-
ւետիս : Երկոտասան հաղար էին աւետիս .
յերուսաղէմ քաղաք մտին աւետիս : Ի-
մէջ աստեղ կոյսն տեսին աւետիս . ունէր
զմեր Տէրն ՚ի գրկին աւետիս : Երուսաղէմ
գղըդեցաւ աւետիս . երբ զորոտումն զայն
լուան աւետիս : Եւ Տրեշտակն Աստուա-
ծային աւետիս . ասաց զպատճառն գալոյ
նոցին աւետիս :

Մի երկնչիր տաճար բանին աւետիս .
Երկրպագել գան միածնին աւետիս :
Լ՛յա գարձան և յայրն եկին աւետիս .
Ուր էր ծնեալ Աստուած Որդին աւետիս .

Լ՛յսօր հովիւքն անբան հօտին աւետիս :
Լ՛նդ հրեշտակաց զՏէրն օրհնեցին աւետիս :
Ունէին զգառն երկնային աւետիս .
Լ՛նմահ գառին ընծայ բերին աւետիս :

Ո՛վ զարմանիլ խորհուրդ այս մեծ յայտ-
նեալ արարիչն Աստուած ՚ի Յորդանան ե-
կեալ : Կամէր մկրտիլ ՚ի ծառայէն իւրմէ .
չառնոյր եարապետն զմկրտին ՚ի յանձն :
Յորդանան լուեալ փախըստական դառնայր .
վրտակ առ վտակ պատգամաւոր լինէր : Վետ
մի զարհուրիր , քոյ արարիչն եմ ես . ե-
կեալ մկրտիմ և լուանամ զմեղս : ՅԻՍՈՒՍ
յառաջեաց Աստուածութեամբն ՚ի ջուրն
հանդերձ Յովհաննու , ՅԻՍՈՒՍ ՚ի գետն ե-
մուտ : Երկինք պատառեալ . ձայն ՚ի յերկնից
իջեալ . ձայն չօր ՚ի բարձանց որ վկայեաց
Որդւոյ : Մա՛ է իմ Որդի ընդ որ հաճեցայ
ասէր . դմա լուարիւք որդիք աւագանին :
Սուրբ Հոգին իջեալ աղանակերպ տես-
լեամբ . յայտնէր ցուցանէր փառակից Հօր
զՈրդին : Եւ օրհնեալ է Հայր և համա-
գոյ Որդին : Հոգւոյն ճշմարտի փառք յա-
ւիտեանս . Ամէն :

Այսօր ձայնն Հայրական յերկնից իջեալ
հաճոյական . սիրեցելոյ Որդւոյն վըկայ . այ
յորդորէ գետ յորդորէ գետ Գորդանան .
աւետաւոր ձայնիւ երգէր մեծ Կարապետն
Յովհաննէս : Այսօր սուրբ Հոգին իջեալ
աղանակերպ , և նիւթեղէն հրեղէն լեզ-
ուօք յայտնեալ 'ի քեզ սուրբ Գորդանան .
այ յորդորէ" : Այսօր ցնծացաւ Զաքարիաս
քահանայուք և զուարճացան Եկեղեցիք
հեթանոսաց . այ յորդորէ" : Այսօր Կարա-
պետն Յովհաննէս խայտայր ցնծայր տեսա-
նելով զԱստուած Որդին իջմամբ 'ի ջուրն .
այ յորդորէ" :

Հրճուիմք այսօր մեք հոգեպէս . տնիւս
մաքուր սուրբ կուսական . զի ծնաւ Փրկիչ
մեզ Տէր ՎՐԻՍՏՈՍ . որդի Դաւթի Աբրա-
համու : Աւետիս քեզ հայր մեր Աբամ . ա-
ւետիս քեզ մայր մեր Եւայ . աւետիս դուս-
տըր Եւայի կոյս Մարիամ : Երբեմ դրախտին
դուռն բացաւ . ծառն կենաց նոր տնկեցաւ .
պտուղ ծառոյն որ մեզ տուաւ . ՎՐԻՍՏՈՍ
տղայ մանուկ ծնաւ՝ աւետիս արքայ Դա-
ւիթ . աւետիս քեզ հայր սուրբ Յովսէփ .
աւետիս մաքուր կուսին . մայր սուրբ Աննա :

Խնդան հոգւով սուրբ նահապետքն . և զու-
արճանան սուրբ մարգարէքն . զոր ասա-
ցին կատարեցաւ . Աստուած յերկրի երեւե-
ցաւ , աւետիս ձեզ մեծ նահապետք . ա-
ւետիս ձեզ սուրբ մարգարէք . աւետիս
քեզ երջանիկ մայրդ Սառայ :

ՏԵԱՌՆ ԸՆԴ ԱՌԱՋԻ

ՎՐԻՍՏՈՍ փառաց թագաւորն , այսօր ե-
կեալ յընծայուեմն . կատարելով նա զօրէնս ,
քառամսորեայ զալստեամբն . յերուսաղէմ
քաղաքին , առ Սիմէոնի ծերունին : Բար-
բառ եղև պալտեանն , և ահագին որոտման .
տարփողելով ծերունին . ձայնէր 'իմէջ տա-
ւարին . զոր մարգարէն Եսայի . յառաջագոյն
գուշակեալ : Օարթիւր , զարթիւր դու զար-
թիւր , յերուսաղէմ դու զարթիւր , ուրախու-
թեամբ ցնծուիթեամբ , զմանկունս քոյ դու
զարթի : Սեծապայծառ ցնծուիթեամբ :
Փրկչին ելեալ ընդ յառաջ . Տաւրապետն
ՎՐԻՍՏՈՍ , այսօր եկեալ 'ի տաճարն : Բա-
ռաճային հրամանաւն , կայր ծերացեալն
Սիմէոն . ոչ տեսնել նա զմահ , մինչ
տեսցէ իսկ զօծեալն , Ի գիրկա առեալ Սի-

մէոյն, զԱստուած Որդին և ասէր : արդարձակեան, արձակեան, ծերս 'ի կապից արձակեան. արդարձակեան արձակեան, ծերս 'ի մեղաց կապանաց : Լ'րդ արձակեան, արձակեան, ծերս 'ի կապից օրինաց : Լ'րդ արձակեան, արձակեան, ծերս 'ի մարմնոյս կապանաց : Լ'րդ արձակեան աղատեան, ծերս 'ի մեղաց աղատեան : Մեծ աւետիք են այսօր, տիեզերաց աշխարհի. մեծ աւետիք են այսօր, Քրիստոնէից ամենի : Մեծ աւետիք են այսօր, ժողովրդեան ամենի. մեծ աւետիք են այսօր, նախաստեղծին աղամայ : Մեծ աւետիք են այսօր, մեր նախամօրն. եւայի. մեծ աւետիք են այսօր, նահապետացն ամենի. մեծ աւետիք են այսօր : մարգարէիցն ամենի. մեծ աւետիք են այսօր, Աստուածաճօրն Յովսէփայ : Մեծ աւետիք են այսօր, Մարիամու սուրբ կուսին. մեծ աւետիք են այսօր, Երուսաղէմ քաղաքին : Մեծ աւետիք են այսօր, Սողոմոնի տաճարին. մեծ աւետիք են այսօր, Սիմէոնի ծերունւոյն : Մեծ աւետիք են այսօր, Թագաւորաց աշխարհի. մեծ աւետիք են այսօր, քահանայից ամենի : Մեծ աւետիք են այսօր, սարկաւազացն ամենի. վասն զաւրյն ՎԲԻՍՏՈՒՒ՝ այսօր 'ի սուրբ տաճարին : Լ'մենազօր Թագաւոր՝ օրհնեալ զաւրուստ քո

այսօր : Լ'մենազօր արարիչ՝ և 'ի մեղաց աղատիչ : Լ'րդ աղատեան և զմեզ, Տէր 'ի մեղաց կապանաց : Լ'ղաշնօք մօր քոյին, Մարիամու սուրբ կուսին. և Սիմէոնի ծերունւոյն. և Անայի սրբուհւոյն : Լ'յժ զմեղաց մեր կապանս, և աղատեան յանցանաց : Օ, 'ի արժանի եղիցուք, յաւուր մեծի գալստեանն. խառնիլ 'ի դասս արդարօցն, քեզ փառս տալ ընդ սրբօցն :

Ղալուստն որ եղեալ. Աստուծոյն բարձրեալ. և փառաւորեալ : Տէրն որ մարդացեալ. հին աւուրցն եղեալ. Աստուած մանկացեալ՝ նա այսօր եկեալ. և դուռն բացեալ. որ վաղուց փակեալ : Եւ նշան տրուեալ. Թէ ոչ ոք մտեալ. յայն դուռն և ելեալ : Բայց Աստուած բարձրեալ. նա որ մանկացեալ. և տղայացեալ. Լ'յսօր նա եկեալ. զուխտն կատարեալ. զխոստումն լըցեալ : Բաղաք սասանեալ. և զահի հաւորեալ. նաև զղրդեալ : Օ, 'ի նսեմացեալ. երեկոյացեալ. յորժամ Տէրն եկեալ : Եւ զրոհ տրուեալ. և ջահս վառեալ. և 'ի դուռս եկեալ : Լապտերօք վառեալ. և ջահիւք լուցեալ. ամբողջ շարժեալ : Արդ

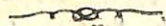

հիացեալ. և զահի հարեալ. ամբօխն սար-
սեալ: Իրերաց հարցեալ. Տէրն ընդ առա-
ջեալ. և ընդ որ եկեալ. ահա կեցի:

ԾԱՂ ԿԱԶԱՐԴԻ

Սէրըդ խոնարհեալ. սիրով մարդացեալ.
սէր մեզ աւանդեալ: ( ) րհեալ դու գո-
վեալ. Աստուած մարմնացեալ. 'ի տաճարն
եկեալ: Մանկունք պարառեալ. երգ յաղ-
թանակեալ. և ճոճանակեալ: Սիոնի զայս
տեսեալ. դստերն աւետեալ. ուրախ լեր
բերկրեալ: Փեսայն քո եկեալ. քեզ պսակ
բերեալ. և քող քեզ արկեալ: Հարսն
պիրճացեալ. դշխոյ զարդարեալ. ընդ առաջ
եկեալ: Եւ զինի դարձեալ. օրհնութիւնն
տուեալ. անուան քում բարձեալ: Եւ փա-
ռաւորեալ. գոհութիւնս երգեալ. և երկր-
պագեալ: Փրկչեդ որ եկեալ. զի զմեզ
վերառեալ. և յերկինս հանեալ. յաջմէ
կացուցեալ. ողորմեա:

ՔՐԻՍՏՈՍ Որդի Տէրն փառաց. մարդն

'ի կուսէն ծնեալ աստուած: Եստուածն
Բանն Հօր փառաց. հրաշագործողն յերկնից
բարձանց: Որոյ Գրովբէքն աթոռ փառաց:
նստաւ 'ի նոր իւր արարած: Եւ զոր օրհ-
նեն դասք հրեշտակաց. զովն մանկունքն
ըստնդեաց: Եստաւ 'ի յէշ և յաւանակ.
կրկին ազանց գոլ օրինակ: Եւն օրինակ
հրէից ազգաց. և յաւանակն հեթանոսաց:
Ոմն օրինօք զգօնացած. ոմն տրմուղ զհիտ
կամաց: Յորս բազմի բանն Աստուած. Հո-
գին մաքուր երկուս ազգաց: Որպէս զվէմ
անկեան քարանց. միացուցիչ երկուց կող-
մանց: Ուստի ծառոց բերեալ ծերոց. 'ի-
ձիթենեաց պարարեալ: Եւ մաւենի բերեալ
տղայոց. 'ի բարձրութեան ձև արդարոց:
Եւ առաջ ելեալ ձայնիւ երգոց. Տեառն
արարչին արարածոց:

ՅԱՐՈՒԹԵԱՆ

Օջրքն երկնային իջեալ 'ի բարձանց:
տան աւետիս այսօր աշխարհի: Յարեաւ
Աստուած կեանքն ամենայնի. յոյս յարու-
թեան մարդկային ազգի: Յարեաւ ՔՐԻ-
ՍՏՈՍ օծեալն 'ի մարմնի. Աստուածու-

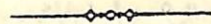

Թեամբն անբաժանելի : Յարեաւ ՅԻՍՈՒՍ
փրկիչն աշխարհի . և ազատեաց զգերեալն
'ի բանտի : Յարեաւ փեսայն 'ի մէջ գիշե-
րի : յառազաստէ նոր գերեզմանի : Յարեաւ
արքայն երկնի և երկրի . 'ի զահոյիցն Ե-
րուսաղէմի : Յարեաւ հովիւն քաջ և բարի .
կոչ առնելով իւր փոքրիկ հօտի : Յարեաւ
եգեալն 'ի գերեզմանի . յարոյց զԱդամ ձե-
ռագործն նախնի : Յարեաւ կոչեալն յա-
ւուր երրորդի . 'ի կիւրակէ աւուրս Տէրու-
նի : Յարեաւ մեռեալն որ միշտ կենդանի-
այն որ արար զփրկութիւնն երկրի : Յա-
րեաւ կենաց հատն ցորենի . բազում ար-
դիւնս եղև աշխարհի : Ուրախացեալ ման-
կունք Սիոնի . յօրս այս զատկի սուրբ կիւ-
րակէի : քեզ օրհնութիւնս տացուք հա-
մաձայն . ընդ հրեշտակաց դասուցն ամենայն :

Իմանալի լոյսն այսօր ծագեաց . զխա-
ւար մեղաց մերոց փարատեաց : ՎՐԻՍՏՈՍ
յարեաւ զբժոխս աւերեաց . և զարգեւեալ
հոգիսն ազատեաց : ՎՐԻՍՏՈՍ յարեաւ ,
զգերեալն փրկեաց . զգիր պարտեաց մե-
ղացն քաւեաց : ՎՐԻՍՏՈՍ յարեաւ , զԱ-
դամ նորոգեաց . և յառաջին փառսն հրա-

ւիրեաց : ՎՐԻՍՏՈՍ յարեաւ մեղ կեանս
պարգևեաց . զգօրութիւն մահու խափա-
նեաց : ՎՐԻՍՏՈՍ յարեաւ փեսայն մեր փա-
ռաց . զգեցոյց և զմեզ հանդերձ հարսա-
նեաց : ՎՐԻՍՏՈՍ յարեաւ Աստուածն բար-
ձանց . զմեզ անվախճան փառօք պսակեաց :
(Օրհնեալ անճառ կամք Աստուածային . որ
գըթացաւ յաղգս մարդկային :

Պալուլ ողբային . կանայք սիրելին . ՅԻ-
ՍՈՒՍԻ Փրկիչն : Իւղս անոյշ բերին . 'ի խն-
կել զմարմին . Աստուծոյ Բանին : Իւ տե-
սանէին . զտեսիլ հրեշտակին . նստեալ 'ի-
վիմին . Չայնէր առ նոսին . զի լայք տրտ-
մագին . զՅԻՍՈՒՍ միածին : Յարեաւ կեն-
դանին . յարեաւ սքանչելին . յարեաւ հա-
ւաստին : Տեսէք զտեղին . զոր աստ Թա-
ղեցին . զխաչեալ կենդանին : Իրթայք առ
վիմին . աւետիք նմին . և եղբարց նորին :
Թողողու զտրտմութիւն . երթալ 'ի լերին .
'ի Գալիլիային . Յանկարծ երևեալ . 'ի միջի
կացեալ . և ողջոյն տուեալ : զՁեռնն ցու-
ցեալ . զկողըն բացեալ . զոր տիգաւ խո-
ցեալ : Ի նոսա փրչեալ . զՀոգին սուրբ տա-
եալ . իշխանս կացուցեալ :

Յարեաւ կենդանին՝ րաբուն երկնային՝
լոյսն անքննին։ Իսկակից Որդին՝ իջեալն
ի ստորին՝ բանտ խաւարային։ Յարեաւ
հրաշալին՝ ի գբոյ ներքին՝ խորոցն ան-
կնդին։ Լճատեալ զնոսին՝ զորս անդ էին՝
ի գբոյ խաւարին։ Յարեաւ սքանչելին՝
ՅԻՍՈՒՍ միաժին՝ անմահ կենդանին։ Յա-
ւուր երրորդին՝ միաշաքաթին՝ ի սուրբ
կիւրակէին։ Յարեաւ ի խորին՝ ժամ ա-
ռաւօտին՝ ի մէջ գիշերին։ Յարոյց իւրո-
վին՝ զքնութիւն մարդկային՝ ի կեանս վե-
րըստին։ Թաղաւոր անմահ՝ բազմեալ իսկ
ի գահ՝ յանձն առեր զմահ։ Ի մահուն ան-
մահ՝ կոխելով զմահ՝ տալ մեզ կեանս ան-
մահ։ Գալով քո անմահ՝ անպարտ առ ի
մահ՝ խաւանել զմահ։ Եւստելով ի գահ՝
անդորր և անմահ՝ հանուրց վերնգահ։ Օն-
ուորցն ի պահ՝ կանանցն անմահ՝ կային բաց-
կայ։ Պիտն ձայնեաց զանմահս՝ զի խնդրէք
դուք մահ՝ զկենդանին անմահ։ Վասն ան-
մահս ի մահ՝ տալով զկեանս անմահ՝ մեզ
փառս առաջագահ։ Լճա կեցո՞ զմեզ Տէր։

Յարեաւ արքայն երկնային. եդեալն ի-
դերեղմանին. իջեալ յերկնից հրիշտակին։

առաջ ատենիս մարդկային։ Յարեաւ խաշ-
եալն ի փայտին. խոցեալ ձեռամբ զինուո-
րին. մի լայք կանաչ տրտմադին. մեռեալ
ՅԻՍՈՒՍ կենդանին։ Յարեաւ եդեալն ի-
տապան. անմահ և անապական. յաղթեաց
մահու բռնութեան. փրկեաց զգերեալն
ամենայն։ Յարեաւ և զմահ կործանեաց.
զիշխան մահու ըմբռնեաց. յոյս յարութեան
պարգևեաց. մեզ յանիժից աղատեաց։
Յարեաւ մարմնովն նորն Ադամ. յարոյց
ընդ ինքեան հինն Ադամ. որով ցնծայ
յարածամ. յաղթատ բնութեան լեալ փար-
թամ։ Յարեաւ ի մէջ գիշերին. լուսա-
տուն ամենայնի. ՅԻՍՈՒՍ միաժին Որդի-
ի շօրէ ամենակալի։ Յարեաւ ի կրնքեալ
վիմէ. ծնեալ ի կոյս յարգանտէ. զաշա-
կերտոն ուրախ առնէ. ի քարոզել յուղար-
կէ։ Յարեաւ յոյսն արարածոց. յարու-
թիւն համայն հողոց. արքայն հրեղինաց
վերնոց. և Տէր ամենայն շնչոց։ Սաստիկ
հիացմամբ իջեալ. հրիշտակն ի վիմին բազ-
մեալ. ահարեկ եղին սարսեալ. պահա-
պանքն որպէս մեռեալս։

Սեփ հառաչանք եկին. յայն առաւօ-

տին . կանայք 'ի գերեզմանին . խնկել զմար-
մինն : Կանայքն յերկիւղէն հրէից ողբալ չիշ-
խէին . հանդէպ սուրբ գերեզմանին դառն
արտասուէին : Րամք զինուորական դասուն
առ գերեզմանին . յահէ հրէշտակապետին
անկեալ թմրէին : Տեսին զլուսափայլ հրէշ-
տակն 'ի վերայ վիմին . փող աւետաւոր հնչէր
որդուոց մարդկային : Ո՛վ կանայք , ուրախ
լերիւք , զի՛ լայք զկենդանին . թաղեալն
յարեաւ փառօք 'ի մէջ գիշերին : Տեսէք
զգերեզմանն ունայն . այն սուրբ մեռելին .
զկտաւն և թափուր ծալեալ 'ի վիմափորին :
Մարիամ տեսեալ զՅԻՍՈՒՍ 'ի մէջ պար-
տիզին . ողբալով ձայնէր առնա , հօր է իմ
որդին : Տէրն պատասխան առնէր մօրն իւ-
րոյ կուսին . խօսելով ընդ նա բառնայր ըզ-
տրտմութիւն սրտին : Ո՛վ դու Մարիամ ,
ընդէր լաս կողկողակին . ես եմ վարդա-
պետն ՅԻՍՈՒՍ խաչեալն 'ի փայտին : Յիս
մի մերձենար , ասէր դուստր կողածին .
գնդին Պետրոսին պատմեա զտեսիլդ ահա-
գին : Օ՛ի 'ի Գալիլեա երթալ անդր Ժողո-
վին . անդ տեսանիցեն ըզիս՝ և ուրախ լի-
նէին :

Պատքն հրէական էին . պահապան սուրբ
գերեզմանին . յոր եղաւ մարմինն անման :
Վահանայքն չար . եղին զմատնհար . ե-
թէ անհար որ չըկայր գողանալոյ չար :
Եւ զարբերքն եկին . զխուճկս անոյշս բերին .
ողբալով լային . պարառեալ շուրջ զգե-
րեզմանաւն : Տեսեալ ահագին , զհրէշտակն
'ի վիմին , որ ձայնէր նոցա . զի՛ խնդրէք
զմեռեալ կենդանին . Պարձան և եկին կա-
նայք սիրելիք . աւետիս տային Պետրոսին և
ընկերաց նորին : Չեղ աւետիս յարեալ կեն-
դանին . ՅԻՍՈՒՍ միածին , զոր անմեղ վի-
րաւորեցին : Յարուցեալ վիմին . Սիմօն
Պետրոսին . Յովհանն սիրելին փութապէս անդ
հետեւեցին : Մտեալ Պետրոսի 'ի գերեզմա-
նին . տեսեալ զարմանայր զվարչամակն ա-
ռանց մեռելին : Լշակերտն Յովհանն որդին
Որոտման . տեսեալ զվարչամակն և զկը-
տաւն 'ի մարմնոյն ունայն : Պարձան և
գնացին անդ ուստի եկին . բայց Մարիամն
անդ կացեալ լայր ողորմագին : Չայն բար-
ձեալ նորին Մագդաղենացին . տեսեալ զմի-
ածին կեցեալ 'ի մէջ պարտիզին : Ո՛վ պար-
տիզպան ասած ուր տարան զՅԻՍՈՒՍ կեն-
դանին . զոր կարծեմ թէ դու ես նման :
Մի լայր հով դու կին , ես եմ միածինն .
եկ և տես զտեղին , զոր խոցեաց աղզն ի-

բայէլին : Ս'ի լայր ցաւագին , յարեալ կեն-
դանին , մեռեալն 'ի խաչին . զոր աստէն գե-
րեզման եդին : Վարձիր և ասա Պետրոսին
որ դայ . զմեր Տէրն տեսաք . որ գնաց 'ի-
Գալիլեա :

Արի Եսայի բարձրաճայն գոչեա . ելէք
որ կապեալք խաւարէս յայտնեալք : Օհ
Տէր Թագաւոր մեր Փրկիչ եկեալ . արիք մի
յամէք 'ի խոր խաւարիդ : Յովնան նա-
խատիպ տես զՃմարիտդ . որ զքեզ ազատէ
'ի նեղութենէդ : Յովէլ ըրախայր որ զվայն
կրկնեցեր . պարուք ընտրելոցդ Ամուս ցըն-
ծացիր : Այդդ ցանկալի Դանիէլ խնդայ .
որդիդ գերութեան զերօղս հրակերպիցն :
Արանեալ մանկունք սուրբ Անանիանք . որ
հրով փորձեցաք և յաղթող դտաք : Յով-
հաննէս եկեալ յառաջ կարապետ . տես
զմեղաց բարձող Գառն քո ցուցեալ : Պառնդք
Ժողովեցէք ընդ իւր վերացիք . խաչիւ
փրկեցաք , տեսէք զայն 'ի ձեռս : Յաղթող
'ի մարտի ունիք Թագաւոր . որ դատապար-
տեաց զձեր զկապողդ : Եւ զձեզ ազատեաց
'ի չար կապանաց . փառս տացուք նմա որ
զայն ներգործեաց : Տէրն մեր յարուցեալ

փառօք վերացեալ . որում գոհութիւն այժմ
և հանապազ :

Պաշէր հրեշտակն առ վիմին . վասն յա-
րութեան ԵՍՈՒՍԻՆ . կանայք դուք զն
զարհուրիք . լալով խնդրէք զկենդանին :
Րաբուն յաթող Հօր բազմեալ . նա 'ի խաչին
բարձրացեալ . որպէս զմարդ ծարաւեալ .
դառն գինաւ զմայրիալ : Վ տապանի տըքնե-
ցաւ . արթուն բնուին ստացաւ . Աժ և մարդ
ծանուցլ մեզ փրկուի յայտնեցաւ : Պովեալ
գնդին Պետրոսեան . տալ աւետիս յարուե 'ի
Գալիլեա էր սահման . անդ էր եդեալ Տէր
պահման : Որ չար այսոցն սաստեաց . զիշ-
խան մահու հալածեաց . զգերեալ հոգիսն
ազատեաց . աւանդ բարեաց պարգեւեաց :
Րաբունք բանին հաւատով . փութացարիւք
մեծ յուսով . զՏէրն տեսէք անդ սիրով .
մխիթարէ զձեզ Հոգւով :

ՀԱՄԲԱՐՁՄԱՆ

Ասոր անդրանիկ Հօր միածին Որդին .

յերկինս սըլանայ Ադամային կերպիւ : Եւ
եալ 'ի Բարձունս գերեաց զգերութիւն . առ-
եալ զաւար բաշխեաց պարգևս մարդկան :
Օրամս արդարոց ընտրելոց պարուց . ա-
ծեալ 'ի յերկինս 'ի յօթեանս Հօր : Սքան-
չացեալ վերնոց հողերինաց զուարթնոց . ա-
սէին ցմբեանս , ով է արքայդ փառաց :
Պաշտեալ ստորայնոց առ բարապանս դրանց .
համբարձէք իշխանք զգերունս ձեր 'ի վեր :
Սա ինքն է հզօր Տէր . Թագաւոր փառաց :
Հզօր զօրութեամբ կարող 'ի պատերազմի .
եւեալ եդովմայ . գայ մտանէ 'ի փառս . հար-
եալ զհընձան . ներկեալ զծիրանին : Ստի
ընդ աջմէ Աստուծոյ Հօր իւրոյ . գոլով է-
ակից . և համագոյ նմին :

ՀՈԳԻՈՅ ԳԱԼՍՏԵԱՆ

Սեր օրհնեալ գովեալ . և փառաւորեալ .
Աստուած դաւանեալ . Հոգիդ կատարեալ :
Յարարածս հեղեալ . պարգևս բաշխեալ .
Սարգաբէն աղբեալ . զապագայն պատ-
մեալ : զՈրդւոյն մարմնացեալ . 'ի Հօրէ բըղ-
խեալ . Որդւոյ առաքեալ . և առ մեզ ե-
կեալ . Սերնատունն իջեալ . 'ի հրոյ երև-

եալ . Լեզու բաժանեալ . յառաքեալս հան-
գեալ : Օրութեամբ լցեալ . շնորհօք զար-
դարեալ . ահա առաքեալքն ընտրեալ : Հո-
գիդ սուրբ առեալ . Աստուած քարոզեալ .
Լեզուս խօսեցեալ . զորս ոչ էր ուսեալ : Ընդ
նոսա եղեալ . յաւէտ մնացեալ . և զօրացու-
ցեալ . 'ի գործ յաջողեալ : Ի շնորհս յա-
ճախեալ . արդինաւորեալ . վերայք զօրա-
ցեալ . և նահատակեալ : ԶՎՐԻՍՏՈՍ դա-
ւանեալ . կուսանք ժուժկալեալ . և ողջա-
խոհեալ : Սրբութեամբ կեցեալ . վարդա-
պետք վարժեալ . գիրս Թարգմանալ . զայս
օգտեցուցեալ :

Ի մեծի աւուրս տօնիս Հոգիդ սուրբ . Ի-
ջեալ յերկնից յերուսաղէմ քաղաքի . 'ի նը-
շան աւուր տեղի : Իասք առաքելոց սրբոց .
պատուէր 'ի Փրկչէն առին . նստիլ յերու-
սաղէմին . մինչ որ զգեցան զՀոգին : Ի վեր-
նատան սուրբ սրահին . անդ էր ժողով մե-
տասանին . որք հրամանաւ Տեառն կային .
և սուրբ Հոգւոյն ակն ունէին : Իսոր սուրբ
Հոգին իջեալ յերկնից . Աստուած քարո-
զեալ . հրեղէն լեզուօք բաժանեալ . և 'ի
յառաքեալսն հանգեալ : Պահուածիւն Հոգ-

ւոյն սրբոյ . որ էջ յառաքեալն այսօր .
հրաշիւք հրազինեաց զնոսա . խօսեմ յայլ
և յայլ լեզուս :

ՊԱՅԵԱՌԱԿԵՐՊՈՒԹԵԱՆ

Մեռն ցնծան դու թափօր . յարփիւհաճ
րաշտ տօնի . քան զՍինայ բարձրացար .
զԱստուած փառօք ընկալար . զԱստուած փա-
ռօք ընկալար : Երկնիցն դուռն տեսաք .
յաթոռ փառաց զքեզ ծանեաք : Հայր և
Որդի աստ հանդեալ . 'ի գլուխս քո փայլե-
ցաւ . 'ի գլուխս քո փայլեցաւ : Երբեք
ընդ քեզ խայտասցեն . երկիր և ծով պա-
րեացին . քեզ երանի երգեսցեն . լեռն
թափօր գոչեսցին : Եւ քեզ խորան կառու-
ցաւ . արքայ 'ի նոյն բազմեցաւ . որոյ փայ-
լումն փառաց . արեգակն յաղթեցաւ : Սի-
նայ և Սիոն վերին . այսօր 'ի քեզ ձայ-
նակցին . գլուխ օրինաց երկրին . Պետրոս և
Մովսէս խօսակցին : Ուրա որ 'ի քեզ հաս-
տատեալ . պտուղ ախորժ ընծայեալ . օրհ-
նութեամբ զանուն քո գովեալ . այժմ և
յաւէտ յաւիտեան :

ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԻ

Մայր Գաբրիէլ հրեշտակապետն եկեալ .
բերեալ զբարբիոն պսակ յաղթող կուսին :
Մայր կոչելով առ բոլորիցն Տէրն . զտա-
ճար բարձրելոյն և զբնակարան բանին :
Մայր հրաւիրմամբ Հոգւոյն . ժողովեցան
դասք առաքելոցն և իմաստուն կուսիցն :
Մայր խոնարհեալ անմարմնական դասուց .
միաժին Որդին առ կուսութեանցն մայր :
Մայր աւանդեալ զմաքրական հոգին . փայ-
լականըման վերհամբարձեալ վեհիցն : Մա-
յր ամփոփեալ զսրբանեալ մարմինն . ծած-
կելով յերկրի զանապական զգանձն : Մայր
երկնայնոց խմբիցն պարառեալ . եղանակե-
ին շուրջ զգերեզմանաւն : Մայր փոխա-
ղբրեալ 'ի զգայական բնութեանց . զմար-
մինն մաքուր յիմանալի խորանս : Մայր
ցնծութեամբ երկնաւորաց դասուց . հա-
մուղեկցէին կուսին երթալ յերկինս : Մայր
չնորհեցաւ բժշկութեանց պարգև . պատկեր
Տիրամօրն լուսազարդեալ յերկինս : Մայր
երգս առեալ եղանակեմք ձայնիւ . կուսա-
կան տօնիւս երրորդութեան զփառս :

Սուրբ Աստուածածնի, կուսին անարատ,
հարսին ցանկալի, զուարթնոցն զնդին : Հը-
րեղինաց դասին, Արեգակնափայլ դիմին, և
բոլորեալ լուսին : Ս առվառ աստեղին, օդա-
զնաց թռչուն, զարմին սուրբ Սիրամարգին :
Լլաւնի ոսկի փետրին, մաքուր Տատրակին :
Վաջ և վայելուչ Արծուին . և բույն Բա-
ղային : Օրծոնահաչոյ լեզուին, կարմրոտ
կաքաւին :

ԽԱՉԻ

Ս հին դաւադան . փայտ կենդանու-
թեան, սուրբ խաչ փրկութեան : Ղու ցուպ
յաղթութեան . և Նոյեան տապան . առիթ
փրկութեան : Ս վ ծառ Սարեկայն . խոյին
կախարան . Սահակայն փոխան : Սանդուխթ
Յակովբեան . էջ հրեշտակական . ելք ազգի
մարդկան : Լլիւս աննման . ակն պատուա-
կան . և զէն ամբութեան : Սրով փրկեցան .
ազգն Իսրայէլեան . և ազատեցան : Լհար-
կու Նշան . դրոշմ զգայութեան . մանկան
Մովսիսեան : Լանին պատուանդան . զառին
զենարան . պարծանք Պօղոսեան : Օջրեղ
պահապան . դու որդւոց մարդկան . որ 'ի
քեզ յուսան : Լորդօք ձայնական . ծունր

աղօթական . երկրպագական : Սուր անբը-
թական . և մեծ ախոյեան . անձանց պա-
հապան : Սուրբ հացին սեղան . որ կեանս
տայ մարդկան . մեղաց քաւարան : Ընկալ
զերկրպագութիւն խաչիդ :

Կենաց փայտ տնկեալ . զքեզ տնկողին
զեղեմ . զտնկագործն էից . 'ի քէն պտղա-
բերեցեր : Լնհասին Սերովբէից . բոցեղէն
թւոց հողեղէն բնութիւնս . եղեր դիւրա-
հաս պատճառ : Թազաւորն երկնից . 'ի քեզ
տարածմամբ . ձեռաց ժողովեաց . զհեռա-
ցեալսն ընդ թւօք իւրօն : Սր զկապ մա-
հու ելոյծ . կապելովն 'ի քեզ . զկապից մե-
ղաց , զմեզ արձակել հայցեաց : Լեղոյն
դառնութեան . փոխան վասն իմ զօր հարբ
դառնարար . վիժանք հոգւոյս քաղցրունք
բղխեցին : Լ քեզ բեռնամբ . ձեռացն զիմ
արձակեալ . հեղիւսեալ ոտիւքն . ուղղեալ
զգնացս իմ յերկինս :

Եւ պա Կարէն զվերագայն յետ : Եւ Սուր-
հաւան Կարէն Բարձր հայն :

Ս . Լորկիւղիւ և հաւատով յառաջ մա-
տիք և սրբութեամբ հաղորդեցարուք :

Ե- Ժողովուրդն ևս ասէն յայն :
 Դ. Ստուգած մեր և Տէր մեր երեւցաւ
 մեզ . օրհնեալ եկեալ անուամբ Տեառն :
 Ք. Կեցի Տէր զԺողովուրդս քո . և օրհն :

Ե- Երբեք հաղորդէն արժանաւորսն . Դպիրսն
 երգեն զԱստուծոյ շան :

Բաշխէ՛ ԶՄԱՐՄԻՆՆ ԻԼՐ Ե ԶԲՐԻՒՆ
 ընոր ուխտ անուանեալ . և յեշատակ կամա-
 ւոր մահուանն . մերձեցելոցս 'ի նա սըրբու-
 թեամբ :

Ո՛ր ՄԱՐՄԻՆՈՎ Ե ԲՐԵԱՄԲ քո ցուցեր
 ըզթողութիւն մեղաց . որ ըմբշտ պատարա-
 գիս 'ի մեզ անծախապէս . մաքրեա 'ի մէջ
 ըզմէզ խաւարին խորհրդոյ և լուսաւո-
 րեա զմեզ :

Ո՛ր քաւիչ զայս նոր ուխտ ցուցեր յետ
 առաջնոյ քոյ . մահացելոցս 'ի ճաշկամանէ
 նախահօրն . մաք :

Ո՛ր կաղմեցեր սեղան խորհրդոյ և ար-
 բուցեր յանմահական բաժակէն , սըրբոց քոց
 առաքելոցն այսօր 'ի սուրբ վերնատանն . ա-
 ղաչեմք Փրկիչ ողորմեա :

Մաքրեա ըզմիտս և զխորհուրդս զի և
 մեք հաղորդեցուք սըրբութեամբ , ընդ սըր-
 բոց քոց առաքելոց այսօր 'ի սուրբ վերնա-
 տանն . աղաչեմք Փրկիչ ողորմեա :

Բան Հօր և քահանայետ ճշմարիտ . որ
 զաշխարհակեցոյց ը' ԶՄԱՐՄԻՆ Ե ԶԲՐ-
 ՐԻՒՆԸԴ քո բաշխեցեր յառաքեալն . այ-
 սօր հաղորդին հողեղէնքս Աստուծային
 խորհրդոյդ . Որդի Աստուծոյ ողորմեա :

Ո՛յսօր վերըստին նորոգեցաք 'ի յանիծից
 նախահօրն . ճաշակելով ը' ԶՄԱՐՄԻՆ Ե
 ԶԲՐԻՒՆ Որդւոյն Աստուծոյ . օրհնեցէք
 ը' նա հոգեւոր երգով .

Դ- Երբեք քո ընդ զայն : Ե- Դպիրսն երգեն :

Դ. Լցաք 'ի բարութեանց քոց Տէր .
 ճաշակելով ԶՄԱՐՄԻՆ քո և ԶԲՐԻՒՆ .
 փառք 'ի բարձունքս կերակրողիդ ըզմեզ :
 Ո՛ր հանապազ կերակրես ըզմեզ , առաքեա
 'ի մեզ ըզհոգեւոր քո զօրհնութիւն . փառք
 'ի բարձունքս կերակրողիդ ըզմեզ :

Ե- Սուրբաբար :

Ս. Եւ ևս խաղաղութեան զՏէր աղա-
 չեսցիւք : Եւ ևս հաւատով ընկալեալք
 յԱստուծային . սուրբ երկնային անմահ ա-
 նարտ և անապական խորհրդոյս . զՏեառ-
 նէ զոհացարուք :

Դ. Գոհանամք ըզքէն Տէր . որ կերա-
 կըրեցեր ըզմեզ յանմահական սեղանոյ քոյ :
 Բաշխելով ԶՄԱՐՄԻՆԻ Ե ԶԲՐԻՒՆԻ

ի փրկութիւն աշխարհի . և կեանք անձանց
մերսց :

Իսկ առաւել Դպրէն եղանկէն Գաղս Խորհր-
դաւոր, Բնէն Բաճաւայն հապարեոյց շէտէ Ա-
ղօթեցն :

Եւ 'ի Վերջ Տաղի' Ժորշէն Վարդապետն յետո,
Սարգիստէն առէ :

Ս . () ր Զսեան Տէր :

Ք . Որ օր Զսեա զաշխարհի որք օր Զսեան" :

Դ . Եղիցի անուն Տեառն օր Զսեալ յայսմ
Տեառն մինչև յաւիտեան : Երեց՝ հրէնէն :

Ք . Կատարումն օրինաց և մարգա" :

Ս . Ելէլուիս () ր թի :

Ք . Խաղաղութիւն ամենեցուն :

Ս . Եւ ընդ հոգւոյդ քում :

Դ . Երկիւղածութեամբ լուարուք :

Ք . Սրբոյ Լուստարանիս (Ե) ՍՈՒՍԻ ՎԵԼ-

ՐԻՍՏՈՒՄ օր ըստ Յովհաննու :

Դ . Փառք քեզ Տէր Աստուած մեր :

Ս . Պաշտօնութիւն :

Դ . Եւ Աստուած :

Ի Հօրէ լուսոյ :

Ի Սկզբանէ էր Բանն . և Բանն էր առ
Աստուած . և Աստուած էր Բանն :

համ

(Ե) ՍՈՒՍԻ ՎԵԼՈՒՄ օր ըստ Յովհաննու :

(Ե) ՍՈՒՍԻ ՎԵԼՈՒՄ օր ըստ Յովհաննու :

Եւ իբրև ճաշեցին, ասէ ցՍիմոնէն և :

Ս . Սուրբ Աւետարանաւոր աղաչեսցուք
զՏէր զի սովաւ փրկեսցէ զմեզ 'ի մեղաց, և
կեցուցէ շնորհիւ ողորմութեան իւրոյ : Եւ
մենակալ Տէր Աստուած մեր՝ կեցի և ողոր-
մեա :

Ք . Պահպանիչ և յոյս հաւատացելոց :

Ս . () ր Զսեցից զՏէր յամենայն ժամ,
յամենայն ժամ օր Զսեալ իւն նորա 'ի բե-
րան իմ :

Ք . () ր Զսեալս հղերուք 'ի շնորհաց սուրբ
Հոգւոյն . երթայք խաղաղութեամբ, և Տէր
եղիցի ընդ ձեզ և ընդ ամենեւեանդ . Ամէն :

Եւ 'ի Եւանջելիս շնչաւորաւոր ժողովուրդն'
Դպրէն երգէն Վարդապետն զայո :

Ի Տէր պարծեսցի անձն իմ . լուիցեն
Տեղք, և ուրախ եղիցին :

Ս . Եւ արարէք զՏէր ինչ, և բարձր
արասցուք զանունն նորա 'ի միայն :

խնդրեցի 'ի Տեառնէ և լը'ւաւ ինձ . յա-
մենայն նեղութենէ իմմէ փրկեաց զիս :

Ս'ատիք առ Տէր' և առէք զԼոյս , և ե-
րեսք ձեր մի ամաչեսցեն :

Ըյս աղքատ կարդաց առ Տէր , և Տէր
լուաւ սմն . յամենայն նեղութենէ սորա
փրկեաց ըզսա :

Բանակք հրեշտակաց Տեառն շուրջ են
զերկիւղաճովք իւրովք . և պահեն զնոսա :

Ղաջակեցէք և տեսէք , զի քաղցր է
Տէր . երանեալ է այր որ յուսայ 'ի նա :

Երկերուք 'ի Տեառնէ ամենայն սուրբք
նորա . զի ոչինչ է պակասութիւն երկիւ-
ղաճաց նորա :

Սեծամեծք աղքատացան , և քաղցեան .
բայց ոյք խնդրեն ըզՏէր , մի պակասեսցի
'ի նոցանէ ամենայն բարութիւն :

Եկայք որդեակ և իմ լուարիւք ինձ . և
զերկիւղ Տեառն ուսուցից ձեզ :

Ո'վ է մարդ' որ կամի ըզկեանս , սիրէ
զաւուրս իւր տեսանէ 'ի բարութեան :

Լռեցո ընդուս քո 'ի չարութենէ . և
չթունք քո մի խօսեսցի ըզնենգութիւն : Եւ

2000

ԱՌԱՐՏ

<< Ազգային գրադարան

NL0029833

